бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

[...]мнай 1921 оной [...]иин 21-нээ гарана | № 10 (17133) | 1986 оной январиин 12, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ВЫСТАВКЭ ХАРАБА

КПСС-эй XXVII съездэ зорюулагдаһан «Совет Росси» гэжэ РСФСР-эй уран зурагай республиканска VII выставкэ Москвада амжалтатайгаар эмхидхэгдэжэ байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Г. А. Алиев, В. И. Воротников, Е. К. Лигачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин гэгшэд январиин 10-да выставкэ орожо хараба.

РСФСР-эй соёлой министр Ю. С. Мелентьев, РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй арадай уран зурааша С. П. Ткачев выставкэдэ табигдаһан зүйлнүүд тухай хөөрэжэ үгэһэн байна.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай ДЭРГЭДЭХИ НИИТЫН ЭРДЭМЭЙ АКАДЕМИДЭ ШАГНАГШАДЫЕ БОЛОН АСПИРАНТНУУДЫЕ АБАХА ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академидэ шагнагшадые болон аспирантнуудые ээлжээтэ гуримаар абаха тухай соносхогдобо. Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудай, КПСС-эй крайкомуудай болон обкомуудай, түбэй организацинууд ба үзэл сурталай эмхи зургаануудай зууршалгаар дээдэ һургуулитай. 40 хүрэтэр наһанай партийна, совет, үзэл сурталай, профсоюзай ба комсомолой органуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд академиин аспирантурада, гол болон заочно отделенинүүдтэ һурахаар абтаха байна.

Иимэ кафедрануудта: КПСС-эй түүхын, философиин, политическэ экономиин, научна коммунизмын, партийна байгуулалтын, совет гүрэнэй байгуулалтын ба эрхын, үзэл сурталай хүдэлмэриин, экономикын ба үйлэдбэриие эмхидхэлтын, социально-экономическа процессүүдые хүтэлбэрилгын, социальна психологиин ба педагогикын, түүхын, журналистикын, социалис соёлой, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй, уласхоорондын харилсаанай ба гадаадын политикын, мүн научна атеизмын институдта аспирантурада абаха юм.

Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нууд, КПСС-эй крайкомууд, обкомууд, түбэй организацинууд болон үзэл сурталай эмхи зургаанууд һургуулида зууршалжа эльгээһэн хүдэлмэрилэгшэдтөө бюрогой (коллегиин) тогтоолнуудай буулгабари, характеристикэ ба зохихо данса саарһан КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академидэ эльгээхэ зэргэтэй. Аспирантурада орохо хүнүүд толилогдоһон материалнуудайнгаа, тэрэ тоодо газетэ ба журналнуудта хэблэгдэһэн статьянуудайнгаа спитогые эльгээхэ ёһотой.

Аспирантурада зууршалагдагшад 1986 оной апрелиин 14-һөө 30 болотор оролгын шалгалтануудые барихын тула КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академидэ уригдаха; гол болон заочно отделенинүүдтэ орохо хүнүүд 1986 оной майн 12-һоо июниин 12 болотор хөөрэлдөөндэ уригдаха байна.

Оролгын шалгалтануудта бэлдэхын, тушаахын тула аспирантурада зууршалагдагшадта салин хүлһыень түлэлгэтэй 30 календарна үдэрэй амаралта олгогдохо.

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академидэ хэшээлнүүд сентябриин 1-дэ эхилхэ юм.

КПСС-эй XXVII съездые УГТУУЛАН

ХАЖУУ ТЭЭҺЭЭ ХАРАЖА БАЙНГҮЙ...

[...]аймни намтарай түрүүшын табан [...]нгэршэбэ. Энэ хугасаа соо мэргэжэ[...]алаар дүршэл шадабаритай болооб. [...]ээл арбан хоёрдохи табан жэлые [...]эриин онол аргануудые һайн мэдэхэ [...]ёор, мэргэжэлээ үдэр бүри дээшэ[...]эрмэлзэлтэйгээр угтабаб гээд, һайр[...]үйгөөр хэлэлтэй. Түрүүшымни түй[...]гэхэдэ, фангова 3 машина хүдэлгэхэ [...]5-ые ашагладаг болонхойб. Анхан [...] ороходоо, 2 машина хангажа һура[...]даншьегүй 3-дахи разрядтай болоһон [...]Иигэжэ нооһон хубсаһанай хамсынь, [...] шэмэглэлэй 36 зүйл анхан нэхэжэ [...]аад, мүнөө нормын ёһоор 85-ые [...]а ёһотойб. Гэбэшье энэ хадаа арга [...]жымни «хизаар» бэшэ гэхэ байнаб. [...] бүриингөө даабарие 130 процент [...]нэб.

[...]нгаа эдэ түйлалтанууд тухай хөө[...]э, коллективэймнай гэшүүн бүхэнэй [...]адабарияа дууһан элсүүлэн хүдэлөө [...]аршье амжалтын амтые «амасажа» [...] гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлтэйб. Юуб гэ[...]жалпаха эрхэ байдалнай һайн. Цех[...], һаруул, дулаан, хүдэлмэриин һуури [...] тааруу зохидоор түхеэрэгдэнхэй. [...]үхэн түсгаар ассортиментын зүйл [...], тэрээндээ һурамхи болонхой. Са[...]лһэмнай 240—260 түхэригтэ хүрэнэ. [...] байраар, гэр байраар хангалтын [...] саг дарышье бэшэ һаа, удаа дараа[...]хэгдэнэ. Эдэ бүгэдые сэдьхэлэй [...] сэгнэн мэдэржэ, һайнаар хүдэлхые [...]гшод олон. Жэшээлхэдэ, КТ-3П ту[...] түхэреэлүүлэн нэхэдэг машинануу[...]астогта хүдэлдэг А. П. Кадочниковай [...] КПСС-эй XXVII съездые угтуулан, [...]ын гэшүүн бүхэнэй ажалай бүтээсые 15 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаад, амжалтатай бэелүүлнэ.

Цехнай бүхыдөө 1985 оной түсэб декабриин 20-до түгэсхөө һэн. Би бүри сентябрь һарада жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн тухайгаа элидхээ бэлэйб. Тэрээ тоодо КПСС-эй гэшүүд Екатерина Хальбаева, Татьяна Зайцева, Людмила Сазонова, Светлана Лефер болон бусадшье уялга, даабаринуудаа болзорһоо урид дүүргэһэн юм. Участогаймнай 8 хүн, тэрэ тоодо би, шанарай хубиин тамгатайгаар ажалланабди.

Ороной саашанхи хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект соо залуу предприятинуудай хүсые гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха тушаа онсо заагданхай. Эгээл энээнһээ уламжалан тобшолбол, манай фабрикые проектнэ хүсэндэнь хүрэтэр ашаглаха гээшэ үйлэдбэриимнай гол асуудалнуудай нэгэн болонхой. Энэ хүдэлмэриие түргэдхэхын тула кадрнууд хэрэгтэй. Жэшээ холуур бэдэрэлтэгүй. Манай участок нэгэл халаанда хүдэлнэ бшуу. «Юундэ?» гэжэ асуубалтнай, харюу тодо: хүдэлмэришэд дуталдана.

Тиимэһээл кадрнуудые тогтонижуулан хүдэлгэхэ зорилгоор мүнөө цехтэмнай ехэ юумэн хэгдэнэ. Би өөрөө һуган хүмүүжүүлэгшэдэй соведэй гэшүүнби, «Эрхим һурган хүмүүжүүлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэйб. Һая ажалда ороһон хүниие бэеэ даангяар хүдэлжэ һуратарнь һайса заажа, ойлгуулжа үгэдэгби. Өөрыемни Екатерина Санжиевна Гомбоева һургаа бэлэй. Анхаралтай, томоотой хүн, һайн һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Минии һанахада, ажалдаа дадалгын, хүдэлжэ шадаха найдалтай бололгын хэһа хүнэй наһан соо мартагдадаггүй ёһотой.

Үшөө нэгэ иимэ арга хэрэглэгдэдэг болоо: һургуулиин шэнэ реформые бэелүүлэн, һургуули үйлэдбэри хоёрой холбоое бэхижүүлхэ гээшэ тон һайшаалтай хэрэг. Энэ талаар Улаан-Үдын 17-дохи дунда һургуулиин 9-дэхи, 10-дахи классуудтай харилсаатайбди. Эдэмнай долоон хоногто нэгэ удаа ерэжэ, тэдэндэ үгтэһэн 10 машина хүдэлгэжэ, манһаал өөрэгүй продукци гаргана бшуу. Нилээд саг соо багашье хэмжээнэй юумэ хээ гэлэй, теэд ажалда дүршэнэ, салин хүлһэнэй үнэ сэн ямар бэ гэжэ бэе дээрээ мэдэрнэ бшуу. Манда эгээл шухалань, зариманиинь дунда һургуулияа дүүргээд, хүдэлхөөр үлэнэ, һүүлдэшье ажалда орохоёо ерэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ болбосоролой аттестат гартаа абаһан Светлана Галковская Светлана Черкасова хоёр мүнөө ёһотойл нэхэгшэд болонхой.

Гэбэшье энэ хүдэлмэридэ өөрын дутагдалнууд бии. Фабрикын дэргэдэхи һуралсалай комбинадай үйлэдбэриин һуралсалай талаар инструктор Татьяна Андриянова эндэ гол үүргэ дүүргэдэг юм. Һургуулиин түлөөлэгшэд цех соо огто үзэгдэдэггүй шахуу, магад фабрикын хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөгөөр лэ хизаарладаг юм гү? Үнэн дээрээ, һурагшад цех соо хэр хүдэлнэб, хэр юумэндэ һуража байнаб гэһэн асуудал тэдэнэй һанаае зобоохо ёһотой байгаа бшуу. Өөрөө һурган хүмүүжүүлэгшэ хадаа иимэ ажаглалта хэхэмни: заримдаа бидэ шэнэ ерэһэн хүнүүдые һургахыень һургаад, аминдаа хүдэлдэг болоходонь мартажархидаг зэмэтэйбди. Энэ тон буруу. Үдэрэй хоёр дахиншье һаань; халаанай эхиндэнь, һүүл багаарнь дүтэлжэ, һонирхохо зэргэтэйбди гэжэ һананаб. Эхилжэ байһан хүниие өөрын мэдэлдэ орхижорхиходо, ямар нэгэн асуудалай гараа һаа, зүрхэсэжэ дүтэлэншьегүй байхадаа болохо бшуу.

Удангүй участогтамнай 3 шэнэ машина тодхогдохонь. Саашадаашье шэнэдхэн зэбсэгжүүлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Тиихэ бүринь гаргагдадаг продукциин түхэл янзань олошорхо, мүнөө нэхэгдэдэг 15 зүйл дээрэ «Н» индекстэй модельнүүд нэмэгдэхэ юм. Продукциин шэнэ зүйлнүүдые гаргажа һурахын тула туршалгын тусхай участок байгуулбал аятай һэн гэһэн дурадхалнууд оруулагдаа бэлэй. Теэд энэмнай мүнөө дээрээ зүбшэн хэлсэгдээд лэ үлэшэнэ.

Цехэймнай хүдэлмэрилэгшэдэй 90 процентнь залуушуул юм. Тогтонижонги бүридэлтэй болонхой. Тиимэһээ нэхэгшэ бүхэн үйлэдбэриин, ниитын ажабайдалай асуудалнуудһаа далтирхагүй, хажуу тээһээнь хаража байнгүй, шадаха зэргээрээ коллективэй хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулха зэргэтэй. Энэл ушарта КПСС-эй XXVII съездые жэшээтэ һайн ажалаар угтажа, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсаха гэһэн хүсэлнай бэелхэ бшуу.

Т. КОРШУНОВА,
Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын нэхэгшэ.

ТҮШЭГ ҮЛГҮҮРИ ОЛОХО

([...]«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электрома[...]а» заводой бэлэдхэлгын цехэй коллектив [...]тиин XXVII съездэ зорюулагдаһан мүры[...]дэ оролсоод, цехээ һэльбэн шэнэлхэ талаар [...] шууд хүдэлмэри ябуулна).

[...]э арбан нэгэдэхи [...]эй туршада шэнэ [...]түрүү технологи үй[...]нэбтэрүүлхэ, хү[...]газарта аттестаци[...]жуулха, хүдэлмэри[...]гэжэл шадабарие [...]ые дээшэлүүлхэ хэ[...]үндэлэлэй Тэмдэг» [...]Электромашина» за[...] анхарал хандуулаг[...]на. Энэ хүдэлмэри [...]һээ гадна хамһаба[...]үдтэ хэгдэһэн юм. [...]дэ, үргэн хэмжээнэй [...]ска туршалгын эр[...]да хүдэлжэ байһан [...]хүдэлмэридэ хамһа[...]хүүдэй үзүүлдэг нү[...] дээшэлнэ бшуу.

[...]й бэлэдхэлгын це[...]ктивэй нэгэ жэгдэ, [...] хүдэлмэриһөө хаб[...]цехэй ажал дулды[...]аймнай хүдэлмэриин [...]жо» эхилээ һаань, [...]стэ муу шанартай [...]үйлэдбэрилэн гар[...]кэ хүдэлмэришэн бү[...]но. Тиимэһээ үнгэ[...]ан жэлэй туршада [...]лектив һара, квар[...]үхэнэй түсэбтэ даа[...]е сүм дүүргэхэ гэ[...]го урдаа табяад, [...]хатэйгээр хүдэлжэ, [...]эй даабарие үн[...]эй декабриин эхээр [...]һэн, — гэжэ цехэй [...] бюрогой начальник [...]а Лабхарович Нан[...]рэнэ. — Шэнэ тү[...]үдые үйлэдбэридэ [...]ашаг үрэтэйгөөр хү[...]адаа цехэй коллек[...]бтэ даабаринуудаа [...]гаар дүүргэхэ хэ[...]лэ нүлөө үзүүлээ [...]эглэлтэй. Үнгэрэгшэ [...]эй туршада бүтээсэ [...] түхеэрэлгэ тод[...]. Мүнөө токарна [...]танок ашаглагдажа [...]дэ хэмжээнүүдые [...]эй ашаар тус цехэй [...]эн гаргадаг про[...]анар хараа байса [...] байха юм. Тэдэнэ[...]эн бүхы продукциин [...] түрүүшын шалгал[...]гдана.

[...]э жэлдэ цехэй тех[...]а албан эрдэм на[...]һөөр хүдэлмэриин[...]ые аттестацилһан байна. Хүдэлмэриин газарые аттестацилхада, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлнэ, гол фонднуудые ашаглалга һайжарна бшуу. Тиигэжэ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ табан жэлэй туршада 103,8 процент дээшэлээ. Мүнөө цехтэ хүдэлмэриин газарые аттестацилха, нарижуулха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Бүтээн гаргадаг электротехническэ продукциие нарижуулха, шэнэ двигательнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Юуб гэхэдэ, СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект соо хараалагдаһанай ёһоор, ороной энергетическэ, атомна промышленностьда технологическа шэнэ электродвигатель хэрэгтэй болоно бшуу. Тиимэһээ 4А315А5 түхэлэй атомна, АИ түхэлэй электродвигательнүүдые үйлэдбэрилэн гаргалга саашадаа түргэдхэгдэхэ юм.

— Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэһэнэй, нарижуулһанай, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлһэнэй, эрдэмэй үндэһөөр ажалаа эмхидхэһэнэй ашаар цехэй коллектив табан жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь үрид дүүргэжэ шадаа,— гэжэ цехэй профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ А. А. Адонин хэлэнэ. — Экономическа туршалгын эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо моральна болон материальна урмашуулга эрид һайжараа. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн 12 процентээр, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй — 15 процентээр дээшэлһэн байха юм. Тэдэнэр даалгагдаһан ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болоо. Мастерска участогуудта түсэбтэ даабаринууд саг соогоо үгтэнэ, тэдэнэрэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд цехкомой, хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэнэ.

Хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые дэгжээн бадарааһанай ашаар заводой цехүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ цехэй коллектив 4 удаа илажа гараһан байна. М. Н. Солдатов, Л. Е. Ковалев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг мастерска участогуудай коллективууд цех соо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлнэ. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн токарь Г. Осеев, фрезеровщигууд В. Юрченков, В. Жигмитов, расточник В. Буянов гэгшэд халаан бүриин даабарие холо үлүүлэн дүүргэжэ, хубиин мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Цехэй бригадануудай коллективууд байгша ондо хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ эхилээд, эсэсэй дүнгүүдээр салин хүлһэ абадаг болохо юм. Ажал эмхидхэлгын түрүү аргаар хүдэлхэдөө, хүдэлмэришэд хоорондоо харилсаатай мэргэжэлнүүдые шудалха ушартай. Энэнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха горитой ехэ нөөсэ болохо үгэнэ бшуу.

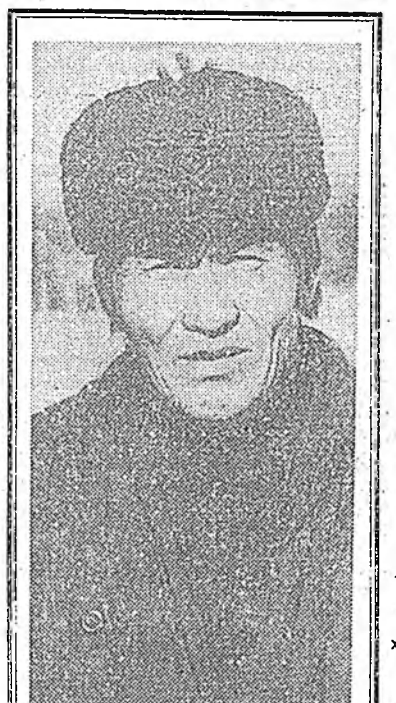
— Цехэй коллектив бүришье үндэр дүнгүүдые түйлаха аргатай байгаа,— гэжэ цехэй партийна организациин секретарь А. Ф. Щепин хөөрэнэ. — Серовско металлургическа комбинадай 130—150 миллиметрэй булад прокат дутуу үгэһэнһөө боложо, программна хүтэлбэритэй станогууд дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдөөгүй бшуу. Энэ түмэрөөр роторой валнуудые бүтээнэбди. Тиимэһээ хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэд ротор хүлеэн байдаг һэн. Байгша ондо материалнуудаар хангалга һайжарха бээ гэжэ найдахаар.

Эндэхи коллектив тогтониженхой юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 1 хүн архиһаа аргалуулхаяа эльгээгдэһэн, архи ууха дуратай 2 хүдэлмэришэндэ шанга донгодолго хэгдэһэн байна. Тэдэнэр бага салин дээрэ хэдэн һарын турша хүдэлөөд, мүнөө хүдэлмэриин сагта архиин халамгайтай ябахаяа бэлинхой. Архидалга болон алкоголизмтай тэмсэлые шангадхаха талаар гүрэн түрын абаһан тогтоолой һүүлээр эндэ ажалдаа гарахагүй, хожомдохо ябадалнууд эрид үсөөрөө. Энэ ушар хадаа эндэхи хүдэлмэришэдэй үндэр мэдэрэлтэй, тогтониженги болоһые бодотоор гэршэлнэ гэжэ хэлэхээр.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ цехэй коллективэй урда ехэшье, орёошье зорилгонууд табигданхай. Табан жэлэй турша цех һэльбэн шэнэлэгдэхэ, түгэс зэбсэгжүүлэгдэхэ. олонхи хүдэлмэри оньһожоруулагдаха, саашадаа хүдэлмэриин газарнууд баран аттестацилагдаха, нарижуулагдаха болоно. Эдэ зорилгонуудые сүм дүүргэхын тула цехэй коммунистнууд, хүдэлмэришэд хамаг нөөсэнүүдээ, арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлхэ, хүдэлжэшье байна.

Мүнөө Коммунис партиин XXVII съездые угтуулан, цехэй коллектив байгша оной хоёр һарын түсэбтэ даабарие эрхим шанартайгаар дүүргэхын тула оролдосо ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Н. ДЕМИН.

Малай үбэлжэлгэ— харюусалгатай хаһа

САҺА БАГАТАЙ БЭЛШЭЭРИДЭ

«50 лет Октября» колхоз Ахынгаа район соо мал ажал эрхилдэг томо ажахынуудай нэгэн юм. Энэ колхозой гэшүүд 1985 оной октябрь һарын тэнгээр гүрэндэ мяха, нооһо худалдаха арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые сүм дүүргээ һэн. Тиигэжэ мяха худалдаха түсэбөө 543 центнерээр үлүүлээ гэхэ гү, али 104,2 процент, нооһо 29 центнерээр үлүүлжэ, 126,1 процент тушааһан байгаа. Мүн энэ ажахы шэнэ жэлэй урда тээхэнэ гүрэндэ һү худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ амжаа һэн.

Колхоз үхэр мал болон хониҺоо гадна 1 250-яад адуун һүрэгтэй юм. Хада уулата Ахын райондо байгша оной үбэлжэлгын эхеэр эртын саһан ехээр орожо, малшадта бэрхэшээлтэй ушар тохёолдуулаа бэлэй. «50 лет Октября» колхозой адуун гурбан фермэдэ хубаарилагдажа харууһалагдана. Мүнөө үедэ Хара Толгой гэжэ газарта Нима Путункеевэй, Дэбидэ Владимир Машаевай даажа абаһан һүрэгүүд үбэлжүүлэгдэжэ байнхай.

Тиихэдэ аха дүүнэр Бадма, Владимир Нахацаковууд 342 адуу харууһалжа, Аха голые үгсөөд, мүнөө колхозой түб Сорог тосхонһоо дүшэн модоной зайда оршодог Гарган гэжэ газарта үбэлжэжэ байна.

Владимир Цыреторович Нахацаков колхозойнгоо үйлэдбэридэ залуу наһанһаа хойшо эдэбхитэйгээр хабаадажа эхилһэн юм. Даалгагдаһан ажалдаа эрилтэтэйгээр хандадаг ажалша түрүү хүбүүе нютагайнь коммунистнууд жараад онуудаар партиин гэшүүн болгон абаһан юм.

Владимир Цыреторович табадахи жэлээ адуушанаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ үнгэрһэн жэлдэ даалгагдаһан һүрэгэйнгөө зуун гүүн бүриһөө 70 унага абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ һэн. Зунамарай элдин сагта адуушад Шаргын дабаанай, Егшообойн голой тунга бэлшээринүүдээр һүрэгөө залажа, тобиржуулдаг гуримтай.

— Толтогой голдо үбэлжэхөөр хараалһан Бадма, Владимир Цыреторович Нахацаковууд үнгэрһэн жэлэй һүүл һарада ехээр ороһон саһанһаа боложо, хагдан бэлшээритэй Гарган гэжэ газарта зөөхэ баатай болоо,— гэжэ Соёдой сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Борис Данхаевич Цыренов һаяхан хэлээ һэн.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Владимир Цыреторович Нахацаков.
Авторай фото.

МОСКВА. «Хадуур ба балта» гэжэ металлургическа заводой бүхы шатын хүдэлмэришэдэй габшагай ажал хэрэгүүд тухай мэдээсэлнүүд нэн түрүүн субботнигой штабта орроно. Түсэбһөө гадуур хайлуулагдаһан тонно булад бүхэн тухай, алмагдаһан килограмм металл бүхэн тухай эндэ мэдэжэ байдаг. Эдэ бүхы баримта мэдээнүүдэй саана олон хүнүүдэй эршэтэ габшагай ажал, эдэбхи үүсхэл болон коллективэй үндэр ехэ мэргэжэл шадабари далдалагдана. Ажалай һайндэртэ бэлэдхэлэй үедэ металлургнууд предприятиие оньһон техникээр зэбсэгжүүлгын үедэ тодхогдон табигдаһан шэнэ түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые шудалха байна. Энэнь габшагай ажалай вахтын үдэр эгээл үндэр бүтээсэ түйлаха арга олгохо юм. Металлургическа предприятиин хэдэн бригаданууд хүндэтэ вахтада жагсаха. Тэдэнэртэ онсо харюусалга даалгагданхай. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэдэнэр иимэ вахтада түрүүлэн жагсажа, коллективэйнгээ этигэл найдалые харюулха зэргэтэй бшуу. Жэшээнь, калибровочно цехэй заһабарилагшад халаанайнгаа даабарие 120 процент дүүргэжэ, хэдэн арбаад тонно эрхим шанартай булад хайлуулба. Габшагай вахтанууд үргэлжэлһөөр.

Оронойнгоо коммунистнуудай хурапдаае совет хүнүүд габшагай ажалаараа угтажа байна. КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ февралиин 15-да бүхэсоюзна коммунис субботник үнгэргэхэ тухай опохон предприятинуудай коллективүүдэй үүсхэл КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой һаяхан болоһон засдани дээрэ дэмжэгдэбэ. Оронаймнай олон миллион ажалшад энэ патриотическа үүсхэлыень нэгэн һаналтайгаар һайшаан дэмжэнэ. ТАСС-ай корреспондентнүүд иигэжэ мэдээсэнэ:

НЭГЭН ҺАНАЛТАЙГААР ДЭМЖЭНЭБДИ

ЛЕНИНГРАД. Съездын урда тээхи габшагай вахтын үедэ митингнүүд болон хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялганууд абтана. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» гэжэ нэгэдэл 300 мянган киловатт хүсэтэй криогеннэ турбогенераторой гол детальнуудые бэлдэлгээ субботнигой үдэр болзорһоонь урид дүүргэхэ юм. Энэнь шухала захил бэелүүлгые түргэдхэхэ хэрэгтэ туһалха байна. «Кировскэ завод» нэгэдэлэй ажалшад съездын нээгдэхэ үдэртэ түсэбһөө гадуур «Кировец» түхэлэй 30 гаран трактор хабсаргажа гаргахые уялгалба. Эдэ хүсэтэ машинануудай зарим хубинь февралиин 15-да предприятиин конвейерһээ гаргагдаха байна. Суглаанудта, митингнүүдтэ хабаадагшад субботнигой үдэртэ ажалай үндэр бүтээсэ түйлаха, эрхим шанартай продукци гаргаха гэһэн уялгануудые абаһан байгаа.

СЫКТЫВКАР. «Сыктывкарай ой модоной промышленна комплекс» гэһэн нэгэдэлэй картон үйлэдбэрилэн бүтээдэг машинын сүүтэ машинист В. Кисилевой звено алмаһан нөөсэнүүдээрээ габшагай вахтада хүдэлхэ байна. Түрүүшын хоёр һарын даабарие тэдэнэр съездын нээгдэтэр дүүргэхые шиидэнхэй. Һалбариин мүрысөөнэй манлайда дабшадаг Сыктывкарай саарһа үйлэдбэрилэгшэдэй бүхы коллектив коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн үүсхэлые халуунаар дэмжэбэ. Предприятида эмхидхэгдэһэн штаб хүдэлмэришэдэй бүхы ажал хэрэгүүдые залан хүтэлбэрилнэ.

ТАШКЕНТ. Ташкентын авиационно заводой хүдэлмэришэдэй патриотическа уряае халуунаар һайшаагаа. В. П. Чкаловай нэрэмжэтэ нэгэдэлдэ халаанай һэлгэхэ үедэ митинг боложо, ажалай һайндэрые нэрэтэй солотойгоор үнгэргэхэ гэһэн уялга абаһан байна. Социалис Ажалай Герой А. Ломакинай хүтэлбэрилдэг түрүү коллектив халаанайнгаа даабарие 130 процент дүүргэхэ юм. С. Норкиной бригада алмаһан материалаараа хүдэлжэ, үндэр бүтээсэ түйлахые шармайн оролдоно.

РИГЭ. «Академик Артоболевский» гэжэ теплоходой морягууд Латвиин далайн пароходствын судануудай экипажнууд соовһоо түрүүлэн коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн үүсхэлые халуунаар дэмжэһэн байгаа. Мүнөө тус коллективэй вахтада жагсаад байһан Атлантикаһаа Ригэдэ иимэ радиограмма абтаба: «Ажалай һайндэртэ судна алмаһан түлишөөрөө хүдэлхэ; экипаж ажалай үндэр бүтээсэ түйлаха юм». Энэ хадаа субботнигой штабта ороһон олон тоото рапортнуудай нэгэниинь болоно. Эрье дээрэ байгшад далай соо вахтада жагсагшадые дэмжэбэ. Тиигэжэ Ригын ба Вентспилсын портынхид даабарияа 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, 20 мянган тонно ашаа түсэбһөө гадуур зөөхэ гэһэн уялга абаһан байна.

ҮНДЭР ДҮНГҮҮДЫЕ ТУЙЛАНА

КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК НАДЕЖДА ЦЫБИКОВНА БАЯНТУЕВА ОНОХОЙН МОДОНОЙ КОМБИНАДАЙ МОДО ХАТААЛГЫН ОТДЕЛЕНИДЭ ОПЕРАТОРАЙ ТУҺАЛАГШААР ХҮДЭЛДЭГ ЮМ. ҮЙЛЭДБЭРИДЭЭ АЖАЛАЙ ҮНДЭР ДҮНГҮҮДЫЕ ТУЙЛАҺАНАЙНГАА ТҮЛӨӨ РЕСПУБЛИКЫН «ЗАБАЙКАЛЛЕС» НЭГЭДЭЛЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТАНУУДААР, ҮНЭТЭ БЭЛЭГҮҮДЭЭР ОЛО ДАХИН ШАГНАГДАҺАН ЮМ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Ц. Баянтуева.

В. ПЛУТТЫН фото.

ШАГНАЛ

Партийна, совет органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Кабанскын райкомой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Геннадий Федорович **Елизовые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

Олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Уралтранстехмонтаж» трестын уһаар хангалгын барилга-хабсаралгын тусхай поездын («Водрем-100») начальник Михаил Степанович **Свинкиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

Уран зурагай искусствын талаар габьяатай байһанайнь түлөө, уран зурааша, СССР-эй Уран зураашадай холбооной гэшүүн Генри Константинович **Купцовто Буряадай АССР-эй габьяата уран зурааша гэһэн** хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Республикын энергетикые хүгжөөхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө, Гусиноозерско ГРЭС-эй директор Евгений Иванович **Карпенкэдэ Буряадай АССР-эй габьяата энергетик** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые түйлаһанайнь түлөө, Улаан-Үдын дулаанай сетьнүүдэй слесарьнүүдэй бригадир Степан Леонтьевич **Журба**, Урда электросетьнүүдэй оньһожоруулга болон транспортын албанай жолоошон Александр Трифонович **Красавиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ДАЙШАЛХЫ ШЭГЛЭЛТЭЙ БОЛГОХО

КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай июниин (1983 он), апрелиин, октябриин (1985 он) Пленумүүдэй гайхамшагта шиидхэбэринүүд лекционно хүдэлмэриин удха шанарта шэнэ түхэл шэнжэ оруулаа һэн. Үзэл сурталай хүдэлмэриие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулха гэһэн партиин эрилтын ёһоор партийна комитедүүдэй урда эмхидхэлэй болон методологическа тон харюусалгатай зорилгонууд табигдаһан байна.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын хэрэгтэ «Знание» бүлгэмэй эмхинүүд партийна комитедүүдэй эдэбхитэй туһалагшадынь болодог. Лектор бүхэн — ниитын ажал ябуулагша, марксизм-ленинизмын һургаалые олон түмэндэ дамжуулагша гээшэ. Малай фермэ, отарануудта, предприятинуудта, хүдөөгэй клубуудта болон соёлой байшангуудта лекторнүүд партиин даалгаһан харюусалга ехэтэй ажал ябуулжа байдаг.

Харьковска областиин партийна организацинуудай лекционно пропагандын түрүү дүй дүршэлые районоймнай «Знание» бүлгэмэйхид шэнжэлжэ, ажалдаа үргэнөөр хэрэглэжэ байнхай.

Районой «Знание» бүлгэмэй 17 эхин эмхи 300 гэшүүнһээ бүридэдэг юм. Партиин ЦК-гай октябриин (1985 он) Пленумэй документнүүдэй удхые тайлбарилан ойлгуулһан 150 лекци тус бүлгэмэйхид уншаа.

«Сибиряк», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, Түнхэнэй болон Туранай совхозуудай, «Аршаан» курортын партийна организацинуудай хүтэлбэри доро «Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүд лекционно ажал эмхитэйгээр ябуулна. Район соо лекци уншажа байха тусхай 92 газар заагдан баталагданхай. Лекторнүүд А. Н. Багулов, Ю. П. Седов, В. П, Балдаев («Сибиряк» колхоз), Л. Д. Истаева, Б. Ш. Ускеев, Ю. А, Хоренов, Б. М. Кырмыгенов (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), В. И. Толмачев, Д. Д. [Цыв]гуева (Горхоной дунда һургуули), К. Л. Васильев, Т. Д. Аюшеева, Д. Б. Ильина (районой түбэй больница), К. С. Баторов, А. Д. Дальбинова, П. М. Бильдаев («Аршаан» курорт), мүн районой бусад ажалшадай урда һонирхолтой лекцинүүдые уншадаг юм.

Эрхим пропагандистнарай, лекторнүүдэй дүй дүршэлые халан абахын, үргэнөөр хэрэглэхын тула ВЛКСМ-эй Түнхэнэй райкомой дэргэдэ залуу лекторэй һургуули хүдэлжэ эхилэнхэй. Бүлгэмэй районно эмхиин дэргэдэ байгуулагдаһан рецензентнүүдэй бүлэг лекторнүүдэй дүршэл шадабари дээшэлүүлхэ ябадалда туһалха үүргэтэй юм. Гэбэшье, энэ хүдэлмэри Далахайн, Харбяангуудай, Монгойн эхин эмхинүүдтэ муугаар ябуулагдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ район соомнай арадай зургаан университет эмхидхэгдээ: хуули заршамай талаар, хүдөө ажахын, хүмүүжүүлгын, элүүрые хамгаалгын, сэрэгэй-патриотическа эрдэм мэдэсын болон соёлой гэхэ мэтэ. Тэндэ 700-гаад хүн һурадаг юм. Илангаяа хуули заршамай талаар университедтэ (ректорынь В. А. Раднаев, деканиинь Н. В. Шелехов) һонин хэшээлнүүд үнгэргэгдэнэ.

Лекционно пропагандые нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ дутуу дунданууд үшөөшье олон байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Харьковай парторганизациин түрүү дүй дүршэл ехэ удаан нэбтэрүүлэгдэнэ. Районой зарим ажахынуудай партийна организацинуудта «Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй үүргые мүнөө болотор хүсэд тодорхойлогдоогүй байһаар. Тэдэнэр нэн түрүүн лекци уншаха аудиторинуудые тодорхойлон баталха, лекцинүүдэй темые мүнөө үеын шухала асуудалнуудтай холбохо ёһотой. Мүн лекцинүүдэй уншагдаха газарнуудай аудиторинуудай паспортизаци үнгэргэхэ, уншагдаха лекцинүүдэй түсэб графиг уридшалан, табиха лекционно хүдэлмэриин эмхидхэлшэдые һурган бэлдэхэ талаар шухала зорилгонууд табигдана.

Шиидхэхэ асуудалнуудһай олон. Лекционно пропагандын нүлөөлхы хүсые доошолуулдаг дутуу дундануудые усадхахын тула районойнгоо түрүү лекторнүүдэй дүй дүршэл үргэнөөр халан абаха ёһотойбди.

КПСС-эй XXVII съездые угтуулан, «Знание» бүлгэмэй районно эмхи лекционно хүдэлмэриеэ улам тодорхой, дайшалхы шэглэлтэй болгохо талаар бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байнхай.

Г. БАЛДУЕВ,
районой «Знание» бүлгэмэй эмхиин харюусалгата секретарь.

Эхэ оронoй үндэр шагналда хүртэгшэд

ДАБАГДАХА ҮНДЭР

Эгсэ арбан табан жэлэй саада тээ һэн. Шэтын областиин Красночикойска районой Лазогой нэрэмжэтэ колхозһоо ерэһэн Афанасий Григорьевич Ермолаевай «Байгал» учхозой директортэ ороходонь, абаһаар анхаржа тоообошьегүй. Хүтэлбэрилэгшын, сүлөө орохыень нилээд хүлеэһэн тэрэ өөрынгөө, мүн һамганайнгаа документнүүдые директорэй урда аргаахан дэлгэхэдэнь:

— Та ямар мэргэжэлтэй хүмта? Манай ажахы гол түлэб үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг гэээшэ. Обоо хүбөө ургаса хуряахаар таряалангай газар ехэ бэшэ. Хони үсхэбэрилхэ һалбаримнай өөдэгүйхэн даа, хоёр-гурбан һүрэг бии,— гэжэд, боро гадартай ажалайнь дэбтэр абажа, досоохи бэшэлгыень уншахадаа, шэг шарайгаа хубилгаһ номгоржо:

— Урдань колхоздо ажаллаһан хадаа манай ажахыда ерээ ха юмта. Ажахымнай город шадар оршодог аад, элдэб хүнүүд хүдэлмэри бэдэржэ ябадаг. Таниие абаһаар харахадаа, тэдэнэй нэгэн гэжэ һанаалби. Хүлисэгты. Колхоздоо һаалиин фермые даа һаң хадаа эндэ фермэдэ ажаллагты. һамгантнай һаалишан болоно бээз. Та даб дээрээ үхэршэнөөр ажаллагты. Бэшэ ондоо ажал манда үгыл даа. Фермэдэмнай булта һү шэмэтэй симментал үүлтэрэй үнеэд харууһалагдадаг. Тиимэһээ эндэмнай харууһаниинь-шье ондоохон байха,— гээ һэн.

Директортэй уулзажа хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр Афанасий Григорьевич Елена һамгантаяа «Байгал» учхозой түбэй фермэдэ ажаллажа эхилээ бэлэй. Энэ фермэдэ гурим журамынь ондоохон һэн. Колхозойхидол адли бэшэ байгаа. һаалишад үнеэн бүхэнһөө һаагдаһан һүеэ тусгаар тэмдэглэжэ бүридхэдэг бэлэй. Эндэ бүхы юумэнь тон нарин нягта хиналтада абтадаг байһандань Ермолаевтан гайхалсадаг һэн. һаалишад, үхэршэд, тэжээл шанаржуулжа бэлэдхэгшэдэй хоорондоо үнеэдэй һү шэмэ тухай эрдэмтэдэй үгеэр хөөрэлдэхэдэнь, бүришье һонирхолтой бэлэй. Тэрэл жэлэй намар, малай үбэлжэлгын эхилхэ үеэр фермын һүргөө дүрбэн үнеэнэй голодоһондо гаргагдахадань, бүришье гайхаа. Харахада бэеэр томо хүхэ, дэлэнгээршье һайн, залуу үнеэдэй голодоһондо гаргагдаад байхада, Афанасий Григорьевичой һаалишадта гайхаһанаа мэдүүлхэдэнь:

— Үнеэдые газаа талаһаань хаража сэгнэлтэгүй юм шуу. Энэ дүрбэн үнеэ һүтэй байхаар гэжэ хүлеэгээ һэмди. Найдалыемнай харюулаагүй. Жэлдээ оройдоол хоёр мянган килограмм һүн һаагдана. Иимэ үнеэдые үсхэбэрилбэл, ажахымнай ехэхэн гарзада орохол. Манда туд бүреэ жэлдээ адагынь 3 000—4 500 килограмм һү үгэдэг үнеэд харууһалагдаха ёһотой. Манай ажахын энэ фермын коллектив жэлдээ үнеэн бүриһөө 4 500—5 000 килограмм һү абадаг гуримтай байха,— гэбэ. Афанасий Ермолаев ямар фермэдэ ерээд ажаллажа байһанаа одоол тиихэдэ ойлгоо һэн.

Шэнэ газарта, ондоо нютагта ажаллажа захалһан Ермогаевтан фермын коллективэй гэшүүн бүхэнэй нүхэд һоор хөөрэлдэжэ, эндэ табигдадаг эрилтыень сүм дүүргэхые оролдодог байгаа. Уданшьегүй тус фермые даадаг эхэнэрэй амаралтада гарахадань, Афанасий Григорьевичто шэнэ тушаал даалгагдаа һэн.

Анхандаа колхозой фермын һаалишадай хүдэлмэриие эмхидхэжэ дүршэһэн тэрээндэ энэ тушаалынь хүшэр байгаагүй. Заримдаа зоотехник гү, али ветеринарна фельдшертэй фермынгээ коллективэй ажалые зүбшэн хэлсэхэдэнь, бүришье бэлэн шэнги бэлэй. Фермын үүлтэртэ малай тоо бүридхэгшэтэй, техник-үрэжүүлэгшэтэй хамта һара бүхэндэ хэды үнеэнэй шэргээгдэхэ, үрэжүүлэгдэхэ, тугаллаха байһыень урид шалан тодорхойлжо, бүхы түсэбөө зохёохо, үнэхөөрөөшье амар һэн.

— Ажахы бүхэнэй фермэнүүдтэ иимэ гуримтай, нарин нягта байбалнь, ямар гоё бэлэй. һүншье ехээр абтаха һэн. һаалиин фермэнүүдтэ зоотехническэ юрын тоо бүридхэл гуримшуулаагүйһөө боложо, олон үнеэд болзорһоо урид гү, али хожомдожо шэргэгдэнэ. Мүн иимэ фермэдэ үнеэд заабол һубайрдаг гэээшэ. Эндэ ажаллажа захалхаһаа хойшо олон юумэ ойлгооб. Малай үүлтэр һайжаруулжа, һү шэмыень дээшэлүүлхэ хүдэлмэриеэ зоотехническэ заабариин ёһоор ябуулагшад үнэхөөрөө ехэхэн амжалта түйлаха байна бшуу,— гэжэ Афанасий Григорьевич Ермолаев мүнөө хөөрэнэ.

Ажахынгаа мэргэжэлтэдэй үдэр бүриин туһаламжаар сагай ошохо бүри дүршэһэн тэрэ фермынгээ хүдэлмэриие улам һайнаар эмхидхэжэ, сагаан эдеэ элбэг ехээр абаха тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Дүршэлтэй бэрхэ һаалишадай наһатай боложо амаралтада гарахаар дүтэлһыень хараада абаһан Афанасий Григорьевич үниинэй һаалишан бүхэндэ залуушуулые һургаж хүмүүжүүлхэ даалгабари үгөө юм. Энээнэйнь ашаар мүнөө фермэдэнь залуу һаалишад олошоронхой.

— Анхандаа жэлдээ дунда зэргээр 500 килограммһаа ехэ бэшэ һү үгэдэг нютагай малай үүлтэрые энэ хугасаа соо һайжаруулжа, табан мянганай дабаа дабаха талаар түйлагдаһан асари ехэ амжалтада Ермолаевтанай оруулһан хубита бии байха. Энээниень БДНХ-гай алтан, мүнгэн, бронзо медальнууд, мүн юһэдэхи табан жэлэй дүнгөөр энгэртээ ялааруулһан Ажалай Алдар Солын III шатын орден элеэр гэршэлнэ,— гэжэ «Байгал» учхозой ахамад зоотехник Барадий Молонович Лубсанов хэлээ һэн.

Афанасий, Елена Ермолаевтанай эрхэ ганса Зина басаганиинь түрэл ажахыдаа хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ энхэргэн зөөлэн сэдьхэлтэй Ермолаевтан балшар бага наһанһаа үншэрһэн Саша, Женя Савинуудые үргэжэ, хүлыень дүрөөдэ, гарыень ганзагада хүрэтэхөөр хүмүүжүүлнэ. Урдаа хараха хайрата эхэһээ хахасаһан Сашань мүнөө долоодохи класста, Женинь нэгэдэхи класста һурана.

Даалгагдаһан ажалдаашье, гэр бүлэдөөшье онсо жэшээ харуулдаг Афанасий, Елена Ермолаевтан коллектив соогоо хүндэтэй болонхой.

Гарза хохидол ушаруулһан гай тодхорой шарха түргэн эдэгэдэггүйнь мэдээжэ. Хэдэн жэлэй саада тээ эндэ дэлгэрһэн үбшэ хабшанһаа боложо фермынгээ бүхы һүрэгые үндэһөөрнь шэнэлһэн байна. Жэлдээ дунда зэргээр 5 000 килограммһаа бага бэшэ һү үгэдэг үнеэдһээ абтаһан тугалнуудай оройдоол дала гараниинь үбшэ хабшанда нэрбэгдэнгүй үлэжэ, мүнөө үүлтэртэ һүрэг малайнь гол үндэһэн болонхой. Эдэ малһаа абтаһан тугалнуудые дам сээшэдань түлжүүлжэ, үнеэн болгоһоной ашаар мүнөө тус фермэдэ урданай бүхы һүрэг һэргээгдэнэ. Мүнөө эндэ 120 үнеэн харууһалагдана. Хэрбээ урдань үбшэ хабшанай дэлгэрхэһээ урид эндэ 13 һаалишанай ажалладаг һаань, мүнөө зургаан һаалишан, хоёр үхэршэн ажаллана.

— Ехэл хүшэр шалгалта дабажа байнабди. Манда горитойхон гарза хохидол ушаруулагдаа гэээшэ. Энэ жэлдээ үнеэн бүхэнһөө 4 500—5 000 килограмм һү абажа захалхабди. Юуб гэхэдэ, фермын үнеэд байгша ондо гурбадахяа тугаллахань ха юм. Эдэ үнеэдэймнай эгээл һү шэмэтэй үень мүнөө гэээшэ. Нэгэл харгыдаа гаража шадаа һаа, бараг байха. Мүнөө Гүрэльбэдэ һаагдадаг 300 үнеэн бии. Тиихэдэ хашараг, гунжануудтаяа эндэ 1000 гаран үхэр харууһалагдана. Поселье гэжэ газарта буха буруунуудые түлжүүлдэг. Тобшолон хэлэхэдэ, ажалнай мүнөө урагшатайгаар ябуулагдана,— гэжэ фермые даагша Афанасий Григорьевич Ермолаев дэлгэрэнгыгээр хөөрөө һэн.

Эрдэмэй түйлалтануудые шадамараар нэбтэрүүлһэнэй ашаар һү шэмэтэй үнеэдые олошоруулха, мүн үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ продукци ехээр үйлэдбэрилжэ, социалис мүрысөөндэ эрхим дүн түйлаха талаар онсо габьяатай байһанайнгаа түлөө фермые даагша Афанасий Ермолаев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1985 оной декабриин 5-най Указаар Ажалай Алдар Солын II шатын орденоор шагнагдаа.

— Энэ шагнал гансашье минии бэшэ, мүн бүхы фермымнай коллективэй хэһэн ажалай, түйлаһан амжалтыемнай сэгнэһэн сэгнэлтэ гэжэ һанагшаб,— гэжэд, Афанасий Ермолаев тараха дээрээ мэдүүлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

Ивалгын район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Ермолаев.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

Хорнин районой Хүрбын совхозой Тээгдын фермын коллектив арбан нэгэдэхи табан жи[…] 18940 центнер һү гүрэндэ худалдаха түсэбөө […]рээр үлүүлээ юм. Буряадай АССР-эй габы[…] партиин гэшүүн С. З. Закировагай хүтэлбэрилдэг […] һаалишад байгша оной малай үбэлжэлгын үедэ […]һоо 1250 килограмм һү һааха гэһэн үндэр со[…] абаад, урма зоригтойгоор хүдэлнэ. Түрүү фер[…]тивэй гэшүүд партиин документнүүдэй проектнүү[…]жа, буримүһэн һайшаажа, дэмжэжэ байһанаа […]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхэршэн В. Х. Герштейн, һаа[…] Дабаева, Д. Б. Жамбалова гэгшэд партиин про[…]кументнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ […]

Б. ГАДЬЯНОВ[…]

Областной партийна конференциин делегат

ҮНТАРШАГҮЙ ЭРМЭЛЗЭЛ

Дааже байһан ажал хэрэгтээ юрэл ханалгатайгаар хандадаг бэшэ, харин тэрээндээ зүрхэ сэдьхэлэйнгээ халуун ольһо, абьяас, хамаг хүсэл эрмэлзэлээ, оюун бэлиг шадабарияа зорюулжа ябадаг тусгаар хүнүүд биил даа.

Людмила Викторовна Корнаковае эгээл тиимэ хүнүүдэй нэгэн гэжэ хэлээ һаа, ехэшье алдуу болохогүй гэжэд һананаб.

Үнэндөө юрын һаалишанай ажалда ямар тиимэ онсо бэлиг шадабари, һургуули хэрэгтэй юм гэжэ һанахаар ааб даа. Теэд энэ хүнэй үнеэдээ эдеэлүүлжэ гү, али һаажа, малайнгаа байра соо хүдэлжэ байһыень харахада нэгэл ондоохон. һахы-һалаг, хүлһэлһэн болоторoo хүдэлжэ байханьшье харагдахагүй юм. Үлүү ехэ хүсэ гаргангүй, бүхы юумэеэ ябууд лэ хүнгэхэноор бүтээнэ ха гэжэ һанахаар. Тэрэшье тиимэ бэшэ ааб даа. Бэлэхэнээр, өөрөө зүндоо бүтээгдэхэ ажал гэжэ хаана байгша һэм.

Харин бүхы хүдэлмэриеэ нэгэл тогтомол гуримаар, эб эмхи соонь хэжэ байхадань иимэ бэлэн шэнгеэр харагдана бшуу. Людмила Викторовна үнеэдэйнгээ хоорондуур хүнгэхэноор, аман соогоо ямаршьеб аялга дуу гүбэнэн ябажа, дорохи дэбдихэрыень һэлгэнэ, хөбтын хажуугаар унаһан үбһэ һолоомые хамажа абана. Үнеэдэйнгээ елэлзэһэн тэбхэр томо ууса нюрган дээгүүрнь хэды-еды эльбээд, үһэ ноһыень аршан байхадаа, тэдэндээ хандажа, урин дулаахан үгөөр юушьеб хэлэнэ. Тэрэниинь ойлгоһон юумэдэл үнеэд ээзн тээшээ эмээхэйгээр хаража, аалихан үгэнэлдэнэ, халаадайнь хамсые долеогоод абана.

— Теэд хэлэһэн үгыетнай эдэ ойлгоно гэээшэ гү? — гэжэд асуухадамни, Людмила Викторовна энеэбхилэн, инигэжэ хэлэнэ:

— Мал хэлэ амагүй амитадшье һаа, хүнэй ямараар хандаһые мэдэдэг юм. Үнеэдые һаажа байхадаа тэдэниие сухалтайгаар түлхеэ, сохёо һаашни, үгэхэ һүеэ хуу табихагүйл. Энхэрхэ, бөөмэйлхэдэш аргагүй дуратайл байха.

Зарим хүн ажал дээрээ бүри сэбэр һайхан боложо харагдадаг гэжэ зон зүб хэлэдэг байна. Мүнөө энэ һаалишанай түхэреэн сагаахан шарайнь гэрэлтэн, хасарнуудынь ягаа улаахан болонхой, урин зөөлэн харасатай нюдэниинь тусгаар ошотон байхадал гэнэ.

— Хүлисэгты, тантаяа хөөрэлдэхэшье сүлөөгүй байналби. Эдээнээ эдеэлүүлээд, дэбдихэрыень һэлгээдхиһүүм. Тиигээд һааха сагнай болохонь даа — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Тэрэниие би үнинэй танихаб. Республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөнүүдтэ, гурба мянгатан һаалишадай уулзалга дээрэшье тэрээнтэй нэгэнтэ бэшэ золгоо, хөөрэлдөө һэмди. Энэ хүнэй ендэр дээрэһээ үгэ хэлэхые гү, али миинишье хөөрэхыень шагнахада ехэл һонин юм. Хэлэхэ үгээ оложо ядажа, талмүл гэжэшье байхагүй, тодо хурса, тоб гэмэ үгөөр бүхы юумэеэ гүнзэгы бодолтойгоор, удхатайгаар хэлэжэ байдаг. Мал ажалай бүхы асуудалнуудаар жиирэй зоотехнигһээ дутуугүйл мэдэхэ, фермэдээ, ажахыдаа, район соохишье байдалые нэгэ дунда зэргын хүгэлбэрилэгшэдһөө өөрэгүйгөөр сэгнэжэ, тайлбарилха шадаха хүн гэжэ абаһаар ойлгохоор.

— Хэзээниинь эдэ бүхы юумые уншажа үрдинэ гэээшэб гэжэ гайхадагби. Хаана шэнэ һонин онол арга, түрүү дүй дүршэл хэрэглэгдэнэб, тэрэниие булганһаа урид уншаһан, мэдэһэн байха. Тиимэ, иимэ юумэ хэе, хэрэглээ гэжэ бидэ хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ амар заяа үзүүлдэггүй гэээшэ. Мүнөө Ангирайнгаа фермэдэ хамтын подрядай гурим нэбтэрүүлээ гэжэ дурадханхай. Тэрэ һаянай ажахын ахамад экономисттай, мүн фермые даагшатай хамта бүхы тоосоо, тоолууреыень хэжэ байна. Юрэдөө, нэгэ үдэр һанаа амар һуужа шадахагүй хүн даа — гэжэ «Зырянский» совхозой парткомой секретарь И. Г. Темников хэлээ һэн.

Түрүүн хамтын подрядай гуримаар хүдэлдэг болохо гэхэдэнь, эндэхи зарим һаалишад, малшад ушар удхыень ойлгоогүй дээрэһээ тэрээндэ балайшье дуратай байгаагүй.

— Нүхэд, энээниие зүбөөр ойлгыт. Хамтын подрядта ороходоо ажалаймнай дүнгүүд хуу нэгэл тогоон соо орожо, түлөөһэниинь адли тэгшээр түлэгдэхэ гэжэ һананат. Тиимэ бэшэ. Хүн бүхэн мэргэжэл шадабариингаа зэргээр, хэр ехэ, һайн шанартай һү һааһанаараа, үнеэдэй һү шэмые али тухай дээшэлүүлһэнэйнгээ ёһоор түлөөһэ абаха ха юм. Мүн эндэ хүнүүдэй ниитын хэрэгтэ ямараар хабаададагһаань, алмалта, арьбалалтын түлөө хэр оролдодогһоонь ямар журамтайһаань баһал түлөөһэниинь дулдыдаха байна. Тобшоор хэлэбэл, хүн бүхэнэй, ниитын харюусалга дээшэлхэ ушартай. Тиихэдээ нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр, бэе бэедээ туһалжа хүдэлхэ болонобди,— гэжэ Людмила Корнакова нүхэдтөө али болохоор ойлгуулдаг һэн.

Урдань эндэхи фермэдэ тэжээлэй цех үгы байгаа. Үнеэдтэ һолоомон бүйлуулагдангүй хуурайгаар, дээгүүрнь талха тарьяанай зүйл нэмээгдэжэ эдюулэгдэдэг байһан юм. Людмила Викторовна һолоомо гидролизно аргаар шанаржуулха арга тухай заабаритай брошюра олоод, тэрээгээрнь гэртээ саратовска эһээбэри бэлдээ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Ангирай фермынхид бүхы һолоомоёо энэл аргаар өөһэдөө бүйлуулжа, шанаржуулжа, малдаа эдюулдэг болоо. Энээнэйнь ашаар һү һаалиньшье хараа байса дээшэлээ. Бүри урзанда жэлдэ эндэхид бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө гурба мянган килограмм һү һаагаа бэлэй. Харин нүхэр Корнакова тэрэ жэлдэ үнеэн бүхэнэйнгөө һаамые 4000 шахуу килограммда хүргэһэн юм. Нёдондо тэрэ түрүүшынхиеэ тугаллаһан гунжадые тушаажа абаад, тон анхаралтай, оролдосотойгоор харууһалжа, эдеэлүүлжэ, зүбөөр һаажа, тус бүриһөөнь баһал гурба мянган килограмм һү абаа.

Хоёр жэлэй саана тэрэ һааһан, һаахашье һүеэ хуу тооложо, ямар һарада ямар үнеэнһээ хэды шэнээн һүн һаагдахаб, үдэр бүри хэды шэнээн, һү абаа һаамнай, арбан хоногой, һарын, кварталай түсэб дүүргэгдэхэб гэжэ түрүүн тодорхойлдог, түсэблэдэг болоёл гэжэ дурадхаа бэлэй. Өөрөө тусхай дэбтэр дээрэ үнеэн бүхэнэйнгөө үдэр үдэрэй һаамые урда жэлэйнь энэ үедэ хэды шэнээн һү үгөө һэм, ямар рационоор эдеэлүүлхэдэ һүниинь нэмэнэб гэжэ хуу тэмдэглэдэг, наринаар тоолодог болоо.

Энээнһээл үндэһэлэн, һү һааха хубиингаа арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые 3,5 жэл соо дүүргэхэб гэжэ тэрэ бүри 1982 ондо мэдүүлһэн юм. Дүүргэжэшье шадаа. Тиимэһээ Людмила Викторовна ямаршье сагта арбан хоногой гү, али һарын, кварталай түсэбые дүүргээгүй гэжэ нэгэтэшье байгаагүй.

Энэ хүмнай гансашье өөрөө бүхы юумые мэдэжэ, ойлгоод, тэрэнээ ажалдаа хэрэглэжэ амжалта түйлаад ябадаггүй. Бүхы уншаһан, дууһан юумэеэ нүхэдтөө хэлэжэ, тиимэр хүдэлөө һаамнай, ямар бэ гэжэ ходол зүбшэжэ байдаг заншалтай.

— Иимэ хүнтэй хүдэлхэдэ нэгэ талаараа хүнгэн бэшэ. Тэрэ өөртөөшье, нүхэдтөөшье амар заяа үзүүлнэгүй, үргэлжэл дабшахаяа эрмэлзэн ябана ха юм. Нүгөө талаараа энэнь фермые даагшада ехэхэн туһа болодог гэээшэ. Илангаяа залуу һаалишадые одоол залхуугүйгөөр һургадаг, заадаг. Зарим ушарта хэрэгтэй болоходонь шангаханаар дуугархашье, нюур сахингүй сэхэ ...нь няд байса хэлэхэеэшье түбэгшээдэггүй. Тиимэ хадань нүхэдынь, илангаяа залуушуул тэрэниие хүндэлдэг, хэлэһэн үгыень анхаралтайгаар шагнадаг юм,— гэжэ фермые даагша А. М. Портнягин хөөрөө бэлэй.

Эгээл тиимэһээ Ангирай фермын залуу һаалишад Светлана Чухломина, Ирина Энтальцева, Александра Шихановa гэгшэд нүхэр Корнаковае ёһотойл урдаа хараха, жэшээ абаха, һураха хүмнай гэээшэ гэжэ тоолодог. Тэдэнэр тэрээндэл адляар хүдэлхэ гэжэ оролдоно. Недондо эдэ залуушуул тус тустаа үнеэн бүриһөө 2500—2700 килограмм һү һаагаа һэн.

Людмила Викторовнагай ажабайдалайнь ашаан хүнгэхэн гэхээр бэшэ. Аяар 11 үхибүүдые хүмүүжүүлнэ. Тэдэнэйнь дүрбэниинь һургуулида һурадаг, үшөө 4 багашуул гэртээ байна. Эдэниие эдеэлүүлхэ, хубсалуулха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй. Гэр соохи, газаахи ажал гэжэ байха. Үшөө хажуу тэрэнь ниитын хүдэлмэри гэжэ бии ааб даа. Энэмнай хэдэн жэлдэ арадай депутадуудай сельсэ Соведэй депутатаар һунгагдаһан, мүнөө районно Соведэй депутат.

Ёһотойл ажалша бэрхэ, хүн шударгы, эдэбхитэй коммунист нүхэр Корнаковагай ажални, ажабайдални хүндэ байна, хүшэ хүрэнэгүйб гэжэ нэгэтэшье хэлэхэнь дуулдаагүй. Ходоодол урагшаа һанаатай, омог дорюун, арюун эрмэлзэлтэйл ябадаг.

М. НАМЖИЛОВ.
Прибайкалиин район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. В. Корнакова.

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ҮНДЭҺЭН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Совет экономико хүгжэлтынгөө тон шэнэ шатада — али бүхы талаараа эршэдхэлгын шатада гаража байна. Эрдэм-техникын түйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэнгүй, энээнэй түйлагдахагүй байһаниинь элитэ. Эгээл тиимэһээ 1986 — 1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект дотор эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаха гэээшэ политическэ ба ажахын үндэһэн шухала зорилго гэжэ нэрлэгдэһэниинь дэмы бэшэ.

Совет эрдэмтэд болон инженернүүд өөрсэ шухаг олохон зохёол бүтээлнүүдэй авторнууд юм. Эдэмнай атомна станцинуудта, болбосоруулгын түбүүдтэ тодхогдон табигдаха түхеэрэлгэнүүд, гагналгын автомадууд, газар малталгын бүтээсэ ехэтэй техникэ болон бусад зүйлнүүд болоно. Зүгөөр эрдэм-техникын түйлалтануудые үйлэдбэридэ хангалтагүй удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Энэ хэрэгые хайшан гэжэ хурдадхаха гэээшэб? Али бүхы ушарта тааран нэгэ онол аргын үгы байһаниинь элитэ юм ааб даа. Тиимэһээ элдэб һалбаринуудта эгээл таарамжатай зохид шиидхэбэринүүдые бэдэрхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй гол зүйлнүүдыень дурдаһуу.

Нэн түрүүн энэ хадаа манай орон дотор эхилһэн ажахы эрхилэлгые үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгаһан ябадал болоно. Тэрэ эгээл ашаг үрэтэй техническэ, технологическа ба эмхидхэлэй шэнэ зүйлнүүдые бэелүүлгэдэ ажалша коллектив бүхэниие, хүдэлмэрилэгшэ бүхэниие элсүүлэн хабаадуулха уялгатай бшуу. Эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгада амжалтануудые түйлаха, хуушарһан ба ашаг үрэ багатай продукциие үйлэдбэрилэн гаргаха арга олгоһон зүйлнүүдые байгуулха гэээшэ һэльбэн шэнэдхэлгын гол зорилго болоно.

Түсэблэлгэ болон хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха гэээшэ ондоо шухала зорилго болоно. Эндэ шиидхэгдэхээр болоһон олохон асуудалнууд бии. СССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедые оронoй түбэй эрдэмэй-экономическа зургаан болгохо гэээшэ эдэ асуудалнуудай нэгэниинь мүн. Шэнэсэнүүдые хэрэглэлгын ашаг үрые, шэнэдхэгдэһэн продукциин хэмжээе, эрдэм-техникын дэбжэлтын үндэһөөр ажалай бүтээсын ургалгые элирхэйлэн харуулдаг шанарай үрэ дүнгүүд гүрэнэй түсэбүүд дотор горитой һуури эзэлхэ ёһотой. Энээнтэй дашарамдуулан, жэшээнь, 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект соо шэнэсэнүүдые арьбалалгын ба үлэгдэл багатай технологинуудые хүгжөөлгэдэ, алмалта арьбалалта хэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Шэнэ эрхэ байдалда министерствэнүүдэй үүргэ болон уялга хубилха байна. Үйлэдбэриин асуудалнуудта предприятинуудай бэеэ даагаад ажахыгаа эрхилэлгые үргэдхэлгэ түсэблэлгэдэ, үйлэдбэриин техническэ хэмжээе дээшэлүүлхын тула холын хараата түсэблэлгэдэ, шэнэ зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэлгэдэ анхаралаа хандуулхадань, министерствэнүүдтэ туһалха юм.

Эрдэм-техникын дэбжэлтые тодорхойлдог һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ үргэн харгы зам нээгдэнэ, ойрын жэлнүүдтэ хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхэ машина бүтээлгэдэ түбхын түрүүшын анхарал хандуулагдаха байна. Илангаяа энэнь эгээл түрүү һалбаринуудта: тоолон тодорхойлолгын техникэ болон электроникодо, прибор ба станок бүтээлгэдэ, электротехническэ промышленностьдо хабаатай бшуу. Эдэ бүгэдэ эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгын шухала эрхэ нүхэсэл болодог байна.

Имагтал СССР-эй Прибор бүтээлгын, автомат хэрэгсэлнүүдэй ба хүтэлбэрилгын түхеэрэлгэнүүдэй министерствын хараа шугамаар 1986—1990 онуудта шэнэ түхэлэй микропроцессорнэ ба лазерна техникын оптоэлектроникые үйлэдбэрилэн бүтээлгые 3 — 4 дахин ехэ болгохоор хараалагдана. Түсэбтэ табан жэлэй хугасаа соо орон доторнай бүхы тоолон тодорхойлолгын техникэ үйлэдбэрилгэ 2—2,3 дахин дээшэлүүлэгдэхэ юм.

Мүнөөнэй бүтээсэ ехэтэй бүхы түхэлэй электронно-тоолон тодорхойлолгын машинануудые үргэнөөр хэрэглэхээр хараалагдана. Шэнэ түхэлэй электронно техникэ манай орон дотор үйлэдбэриие автомат оньһоор хангалгын хэмжээе һураггүй дээшэлүүлхэ арга олгохо байна.

Үйлэдбэридэ үндэһэн хубилгалтануудые оруулха аргатай һүүлэй үеын техникэ болон технологиин нэрэ хүндые дээшэлүүлхэ гэээшэ тон шухала удха шанартай. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ арга олгоһон түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүд, машинанууд тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Жэшээнь, ехэ даралта, айхабтар халуун ба хүйтэн уларилда — элдэб оршон байдалда үндэһэн шухала ехэ шэнжэлгэнүүдые хэхын тула тэдэниие хүгжөөхэ шухала. Эдэ юрэ бусын, онсо эрхэ байдал заншалта технологинуудай туһаламжаар абтадагһаа һураггүй үлүү һайн үрэ дүнгүүдые түйлаха арга олгоно.

Хубилалтанууд капитальна һомололгонуудташье хабаатай. Шэнэ барилганууд үсөөнөөр хэгдэхэ, гол мүнгэн зөөри хүдэлжэ байгаа предприятинуудые һэльбэн шэнэлэлгэдэ, оньһон техникээр зэбсэгжүүлгэдэ гаргашалагдаха байна. Энэ талаар гаргашалагдаха мүнгэн зөөри 50 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Зарим министерствэнүүдтэ энэ хубинь бүришье ехэ байха.

Эрдэм ухаае үйлэдбэритэй ниилүүлэн холбохо шэнэ түхэл шэнжэнүүдые бэдэрэлгэ мүн лэ үргэдхэгдэжэ байна. Эрдэм ухаанай шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэридэ дары түргөөр нэбтэрүүлхэ арга олгодог инженернэ түбүүд хадаа тэдэнэй нэгэниинь болоно. Жэшээнь, мүнөө Украинын Науканuудай академиин бүридэлдэ 8 иимэ түб хүдэлнэ, үшөө эды шэнээн түбүүдые байгуулха бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Инженернэ түбүүдтэ үнгэргэгдэдэг шэнжэлгэнүүдэй ашаг үрэ тон ехэ юм. Жэшээнь, ехэ даралтанууд болон температура доро хүдэлдэг түхеэрэлгэнүүдые зохёохо түбые абажа харая. Энэ түбтэ зохёон бүтээгдэһэн техникын туһаламжаар абтаһан алмазуудые хэрэглэлгэһээ ороһон экономическа ашаг үрэ 1 миллиард түхэригһөө дээшэ гараа.

Мүнөө бүхы арадай ажахыда электронико үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэ горитой ехэ анхарал хандуулагдана. Энэмнай айхабтар срёо зорилго мүн. Тэрэниие шиидхэхын тула ЭВМ-эй түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые нарижуулан һайжаруулхаһаа, программаар хангахаһаа гадна, шэнэ техникэ дээрэ хүдэлжэ шадаха мэргэжэлтэдые бэлдэхэ эрилтэ табина. Студентнэр болон һурагшадые һургалгада мүн лэ ехэ анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Тиимэһээ 1986—1990 онуудта электронно-тоолон тодорхойлолгын машинануудые бүтээлгын үйлэдбэриин эмхидхэлһээ гадна, мэдээсэлэй ба тоолон тодорхойлолгын техникые һуралсалай программада эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхээр түсэблэгдэнэ.

Александр АНЧИШКИН,
академик, СССР-эй Наукануудай академиин экономикын ба эрдэм-техникын дэбжэлтые уридшалан тодорхойлолгын институдай директор.

(АПН).

СЪЕЗ[ДЫЕ] УГТУУ[ЛАН]

КПСС-эй У[…]ком, партиин […]литическа гэг[…]шан КПСС-эй […]дэ зорюулһан […]тын-политическ[…]дай гурбадахи […]гаргаба.

ЗАЛУУ[ШУУЛ] ШЕФ[Э] АБАН[А]

МИНСК. Бела[…]ки» совхозой […] «Половковичи[…]мэ урдань […]тоодо ябадаг[…]

КПСС XXVII СЪЕЗД

ПАРТИИН ДОКУМЕНТНҮҮДЭЙ ПРОЕКТНҮҮДЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭБДИ

ХУБИТАЯА ОРУУЛХАБДИ

Худөөгэй 1 000 гаран залуушуул хабарай тарилга, тэжээл бэлэдхэлгэ, таряа хуряалга дээрэ худэлөө һэн.

Онохойн, Эрхирэгэй совхозуудай, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комсомолой комитедүүд шухала эдэ кампанинуудта залуушуулые элсүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри дүүргээ юм. Районой ажахынуудта комсомол-залуушуулай 17 коллектив эмхидхэгдэжэ, Онохойн совхозой (бригадир З. Габдулин, групкомсорг А. Соболев), мүн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой (бригадир Ю. Матвеев, групкомсорг С. Ставский) иимэ коллективүүд ажалай үндэр бүтээсэ туйлаа. Комсомол-залуушуулай нэгэдэмэл звено тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ эршэтэй ажалай эрхим жэшээ харуулһан байгаа.

Комсомолой райком һургуулиие хубилган шэнэлэлгын талаар ойлгуулмжын хүдэлмэри ябуулжа, тэрэниие бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалаһхай.

Районой һургуулинуудта үнгэрһэн конференци, пионернүүдэй сбор дээрэ зунай ажалай четвертиин дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ. Ахалагша классай 98 һурагша ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Зунай ажалай ударник» гэһэн тэмдэгээр, 3 һурагша «XI табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Сүлөөтэй сагаа залуушуулай ашата үрэтэйгөөр үнгэргэхэ гэшэ тон шухала. Архидалга болон алкоголизмтай ябуулагдадаг тэмсэл энэ талаар горитой удха шанартай байха зэргэтэй. Хуулиин наһа гүйсөөгүй эдиршүүлэй болон залуушуулай хуули эбдэхэ ушар ябуулганууд районой манай үзэгдэһөөр. Залуушуулай сүлөөтэй сагые эмхидхэхэ талаар, дружиннигуудай оперативна отрядуудай хүдэлмэриие эрхилхэ асуудалнуудые бидэ шиидхэхэ ёһотойбди. Соёлой, спортын эмхинүүдэй үүргэ нүлөөн мүн лэ ехэ. Тиимэһээ комсомолой комитедүүд хүмүүжүүлхы хүдэлмэриеэ эдэ эмхинүүдтэй нягта холбоотойгоор ябуулха ёһотой. Уран һайханай бүлгэмдэ гү, али спортын секцидэ дураараа ошожо, сэдьхэлээ ханаха арга залуу үетэндэ олгохо шухала.

Һүүлшын 3 жэлэй туршада район соомнай комсомол-залуушуулай коллективүүдэй тоо олошорногүй, Шулуутайн леспромхозой, Онохойн совхозой, Онохойн модоной комбинадай комсомолой комитедүүдэй энэ талаар ябуулдаг хүдэлмэринь хангалтагүй. Тиимэһээ предприяти, ажахынуудай партийна организацинууд, захиргаанууд комсомол-залуушуулай коллективүүдэй ажал ябуулгада, юрэнхыдөө, залуушуулай ажалай, һуудал байдалай асуудалнуудта, мэргэжэлэй, албанай талаар тэдэнэй эрилтэдэ анхаралаа ехээр хандуулха ёһотой гэжэ тоолонобди.

КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын проектын ёһоор, комсомолой эдэбхитэдые шэлэхэ, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха эрилтэ табигдаа.

Залуушуулай дундаһаа партиин хэлааниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Ленинскэ комсомол анхаралаа саг үргэлжэ хандуулжа байдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ 64 комсомолшууд ВЛКСМ-эй райкомой зуурашалгаар КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа һэн. 1985 оной 11 һарын туршада 62 комсомолшуудта зуурашалга үгтөө.

Комсомолой организацинуудта үнгэрһэн тоосоон ба һунгалтын үедэ групкомсоргнуудай, цеховэ, эхин организацинуудай секретарьнарай бүридэл шанарайнгаа талаар һайжараа. Тэдэнэй дунда коммунистнуудай тоо олошороо. Элхиин авто-заһабарилгын заводой, Горхоной леспромхозой, «Татарский ключ» уурхайн управлениин комсомолой цеховэ организацинуудай секретарьнарай дунда залуу коммунистнууд үгы. Мүн Хандагатайн, Шулуутайн леспромхозуудай, Эрхирэгэй, Онохойн совхозуудай комсомолой цеховэ организацинуудай секретарьнарай дунда залуу коммунистнууд үшөөл үсөөн.

Дурадхагдаһан хубилалтануудтай КПСС-эй Уставай проект соо гүйсэд 25 хүрэтэр наһатай залуушуул ВЛКСМ-ээр дамжан партида ородог гэжэ тэмдэглэгдэнхэй. Энэнь тон зүб, мүн комсомолдо онсо анхаралаа партиин хандуулжа байһыень үшөө дахин гэршэлнэ. КПСС-эй Уставта оруулагдаха энэ хубилалта залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ВЛКСМ-эй нүлөөлхы үүргэ бүри дээшэлхэнь ха юм.

Түрэл партиингаа залуушуул тушаа иимэ ехэ анхарал гаргажа байхадань, бидэнэр, комсомолшууд, эрхим ажалаараа, һуралсалаараа харюусажа, Эхэ оронойнгоо хүгжэлтын хурдан түргэн замда орохо хэрэгтэнь горитой хубитаяа оруулхабди.

Т. МАТВЕЕВА,
ВЛКСМ-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь.

БУЛТА БЭЕЛҮҮЛНЭБДИ

«Совет Оронойнгоо хүдөө ажахые индустриальна һуури дээрэ оруулжа дүүргээд, эрдэмэй ёһоор ажалаа ябуулан, түрүү технологи хэрэглэн, газарайнгаа шэмые улам һайжаруулжа, хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ, тиигээд мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ, тэжээлэй бааза бата бэхи болгохо», — гэжэ манай партиин Программын шэнэ найруулгын проект соо хэлээтэй байна.

Манай «Бурводстройн» ПМК-гай ажал хадаа энэ дээрэ хэлэгдэһэн һанал бодолнуудтай нягта холбоотой. Предприятимнай Түнхэнэй, Ахын районуудай газар дээрэ культуртехническэ ажал ябуулжа байдаг. Намагтай, болдогтой газарнуудые элдүүрилнэбди.

Предприятидамнай шэнэ, хүсэтэй техникэ үгтэдэг, тэдэниие зүбөөр хэрэглэн, ажалай эмхидхэлые болон технологиие һайжаруулхые оролдонобди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэб 4 жэл 7 һарын туршада дүүргэгдэбэ. 980 мянган дүрбэлжэн метр газар дээрэ культуртехническэ ажал үнгэргэхэ түсэбтэй һаа, 1 млн. дүрбэлжэн метрһээ дээшэ газар элдүүрилбэбди. Бригадымнай залуу гэшүүд Г. К. Дударев, К. Я. Малхиев, А. С. Малышев гэгшэд яһала һайн ажаллана.

Манай предприяти 1985 оной арбан һарын генподрядай түсэбые 100,6 процент, өөрынгөө хүсөөр хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб 97,3 процент, субподрядай ажал 119,1 процент дүүргэһэн байна.

Хэды тиигэбэшье, манай ажалда дутуу дунданууд үшөө олон. Бүхы бии байгаа техникээ һайнаар хэрэглэжэ шадана гүйбди. Техникэдээ муугаар хандаһанаймнай гэмээр тэдэмнай эбдэршэнэ, үни удаан саг соо заһабарилгадангүй зогсоно. Мүн хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө ажалай эмхидхэлгэ хододоо тодо бэшэ байдаг.

Мүнөө түрэл Коммунис партиингаа Программын, Уставай, оронoймнай Экономическа болон хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо табигдаһан зорилгонууд ажалдамнай ошо бадаруулна, агропромышленна комплексын зорилгонуудые бэелүүлгэдэ тон шухала нүлөө үзүүлнэ. Гансашье ажалыемнай бэшэ, мүн бүхы ажаһуудалыемнай һайжаруулхаар хараалагдаһан документнүүдые бидэнэр зүб гэжэ тоолонобди.

Д. МОГЛОЕВ,
Буряадай АССР-эй габьяата механизатор.

ТЕАТР

ТАБИГДАХАНЬ ХОМОР ЗҮЙЛ ААД...

Итальян суута композитор Руджеро Леонкаваллые нютагтань «гансахан номой поэт» гэжэ нэрлэхээ забдадаг байгаа — тэрэнэй олон тоото зохёолнууд сооһоо ори гансаханиинь лэ — 1892 ондо бэшэгдэһэн «Паяцууд» гэжэ оперонь ерэ гаран жэлэй туршада дэлхэй дүүрэн суурхана бшуу. Бусад 9 оперонь, «Үүр хираанаар» гэжэ романһаа бэшэ хүгжэмтэ зохёолнуудынь зоной анхаралые ехэшье татаагүй, тиин сагай ошохо тума мартагдашоо гэхэдэ болохо юм.

Эдэ бүгэдые хараадаа абабал, Леонкаваллын «Заза» гэһэн оперые Буряад театрай репертуартаа абаһан ушар зониие гайхуулхал ёһотой һэн.

Леонкаваллын нэрые дурдаха бүрөө «веризм» гэһэн үгые һанаандаа оруулаадхихамнай лабтай. «Веро» гэжэ итальян үндэһэтэй энэ үгөөр литература болон искусствын хүгжэлтын онсохон нэгэ шэглэл тэмдэглэгдэдэг байгаа бшуу. Тус шэглэлые бии болгоһон зон ажабайдалые үнэн зүбөөр зураглахые хүсэдэг һэн. Буржуазна обществодо юрын зоной яажа ажаһуудагые, хоорондоо хайшан гэжэ харилсадагые веристнүүд — уран зохёолшод, композиторнууд яһала тодоор харуулдаг бэлэй. Тиибэшье зураглаһан үйлэ хэрэгүүдэйнгээ, зан абаринуудайнгаа социальна үндэһые элирхэйлжэ шададаггүй байгаа. Тэрээнһээ уламжалан веристнүүдэй аһан һэнгэтэй зохёолнуудшье хадаа удхаар нялууншаг, гүнзэгы тобшололгүй зүйлнүүд байшадаг һэн. Тиимэһээл композиторнууд-веристнүүдэй тон үсөөн зохёол — П. Масканьиин «Худөөгэй нэрэ хүндэ», Р. Леонкаваллын «Паяцууд», мүн үшөө хэдэн зүйл зондо һайшаагдаһан гээшэ. Харин «Заза» тухай тиигэжэ хэлэхын аргагүй...

«Зазагай» удхые хэдыхэн лэ үгөөр хэлэжэрхихэдэ болоно. Тиимэрхүү удхатай зүйлнүүд сценэ дээрэ олон удаа табигдаһан бшуу. Варьетегэй дуушан Заза басаганай баян аад һэбхи һээгүүл Дюфрендэ дурлахые зураглаһан француз пьесын удхаар (авторнуудынь — П. Бертон ба Ш. Симон) либреттэ композитор өөрөө бэшэһэн юм. Геройнуудай хоорондохи социальна илгаагай хүсэд тодорхойлогдоогүй байһандань зүжэгэй удха бүхыдөө хүнгэн, һонигүй болошоно. Иимэ сюжет композиторто өөртэньшье бирагүйгөөр һанагдаа ха — «Зазагай» хүгжэм уянгатай, уриншье һаа, олонхи үзэгдэлнүүдтэ «Паяцые», заримдаа бүри боро юрьеэнэй итальян оперонуудые һануулаадхиха юм...

Тиигээд лэ гайхалаа баранаш — юундэ, яахадаа гэнтэ манай театр энэ зүжэгые шэлэхэ болооб?! Табигдахань хомор зүйлтэй харагшадаа танилсуулха хүсэлтэй байһаниинь ойлгосотой. Теэд «Зазаһаа» ондоо удха һайнтай зүйлнүүд дэлхэйн оперно классикын жасада хэды олон бииб! Жэшээлбэл, Н. Римский-Корсаковой 15 опероһоо оройдоол 3-ниинь, С. Прокофьевой 7 опероһоо, Д. Россиниин 38 зохёолһоо оройдоол нэгэ-нэгэ зүйл манай сценэ дээрэ табигдаһан байна. Тиихэдэ Б. Сметана, А. Дворжак, Д. Энеску, Л. Пипков, Л. Яначек мэтын суута мастернуудай нэгэшье зүйл манда табигдаагүй, оронoймнай аха дүү республикануудай оперно литература мүртэй анхарагдаагүй байна гэжэ сэхэ хэлэхэ ёһотойбди. Н. Жигановай «Джалиль», О. Тактакишвилиин «Миндия», У. Гаджибековэй «Кёр-Оглы», С. Юдаковай «Майсарагай аашанууд» — эдэ мэтын зүжэгүүд ямарханшье сценые шэмэглэхээр бэшэ аал?

Тиигэбэ ябашье, хэдэн талаараа дутагдалтай зохёол репертуарта абтажа, дирижёр В. Галсанов, режиссёр Г. Майорова, уран зураашан М. Калинина түрүүтэй театрай зохёохы коллектив нилээд хүшэр хүдэлмэри бэе дээрээ даажа абаһан байна. Шэнэ найруулгые урагшатай гэхын аргагүй: үйлэнь нозог удаанаар, доторой ямаршье ородоһогүйгөөр хүгжэнэ, энэ гэхээр тодо зан абаринуудшье үгы. Хүгжэмэй талаар хэлэхэ болоо һаа, дутуу дунданууд баһал олон. Шагнаһаар байтарнай, артистнарай ансамбль «бута һурэжэ», абяануудынь арбан тээшээ «сэсэршэхээ» һанана. Солистнаршье, хоорой гэшүүдшье үгэеэ тодоор хэлэжэ дууланагүй, тэрээн дээрэһээ текстын ехэнхи хуби шагнагшадта ойлгогдонгүй үнгэршэнэ. Зарим ушарта оркестрэй шанга абяан дундуур артистнарые шагнажа ойлгохомнай бэрхэтэй болошоно. Оперын текстые хаһахадаа, авторай һанал бодолые тэрэл хэмдэнь театрайхидай үлөөжэ шадаагүйнь харамтай байна.

Зүжэгэй гол партиие В. Цыдыпова һанаһанда хүрэмөөр гүйсэдхэнэ. Дуулаха, наадахадаа, тэрэ жэгтэй урин, хоолойнь һайхан. Заримдаал тэрэ бэеэ, хоолойгоо үлүүсэ зангидахаяа һанана. Гэбэшье геройниингаа хирэгүй сагаан сэдьхэлые, үнэн сэхэ дурлалые залуу дуушан яһала харуулжа шадана.

Эмиль Дюфренэй партиие Буряадай АССР-эй габьяата артист Б. Бороев гүйсэдхэнэ. Тэрэ хүсэтэй һайхан хоолойтой, гүйсэдхэхы шадабаритай дуушан. Теэд зарим ушарта дуушан хоолойнгоо һайханиие гайхаһан юумэдэл, ганса өөрыгөө шагнашоод, зүжэгтэ наадажа байһанаашье, сценическэ образ бүтээхэ ёһотойгоошье мартажархина гээшэ ха... Тиимэһээл тэрэнэй герой өөрын зан абаригүй, зүжэгһөө зүжэгтэ зөөжэ ябадаг «оперын һайхасаан» болошон. Тиигээдшье Б. Бороев хоолой гоо үлүүсэ зангидажа дуулан Зүжэгэй аали номгон үзэгдэнүүдтэшье, дэншээ дошхон үенүүдтэшье тэрэнэй нэгэл хэбээр дуулахые гайхахаар. Энэл ушарһаа зүжэг соо кульминационно гэхэ гү, али зангилаата үенүүд үгы бэшэ аал?

Зүжэг соо багахан партинуудые гүйсэдхэһэн артистнарые эндэ дурдахаар. Варьетегэй директор Малардогой образые Буряадай АССР-эй арадай артист Н. Панчуков, дуушан Каскарые РСФСР-эй габьяата артист В. Буруев, Лартигониие Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Багадаев, режиссёр Дюклу гэгшые республикын габьяата артист Н. Литвинов муу бэшээр зурагла. Гэбэшье зүжэгтэ хабаадаһан артистнарай һанаһанаа бэелүүлээгүйнь харамтай. Оперын материал бүхы дээрээ бирагүй байжа, хүсэеэ гаргажа хүдэлхөөр ямаршье арга боломжо артистнарта олгоборгүй ха юм.

Оперын геройнуудай зан абаринуудта, жаяг заршамуудта тааруугаар сценын шэмэглэл түхеэрэгдэнхэй. Гоёмсог, бардам зантай аад, сэдьхэлээ хооһон Дюфренэй гэртэхи байдалые уран зураашан илангаяа зохидоор харуулаа. Гансал варьетегэй доторхи байдалые угаа оролдожо шэмэглэхэдээ, уран зураашан алдуу хээ хэжэ һанахаар байна.

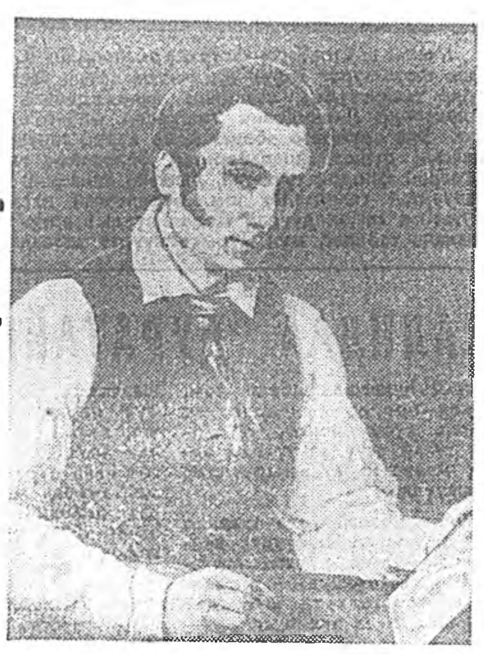
Түгэсхэлдөө юун гэжэ хэлэлтэйб? Анха түрүүн «Зазае» репертуарта шэлэжэ абахадаа, театрайхид буруу алхам хээ гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Хоёрдохёор гэбэл, хүсэд «һамнагдаагүй» шэнэ зүйлөө харагшадта дурадхахые театр яараһан байна. Тиимэһээл зүжэгэй оройдоол хоёрдохиёо харуулагдажа байхада, зал соо тон үсөөн хүн суглараа. Теэд зохёохы коллективэй хүдэлмэри энээгээр дүүрээ бэшэ даа. Зүжэг дээрэ үшөө нэгэ хэды саг соо айхабтар үсэдөөр хүдэлбэл, үрэ гарахаяа ядахагүйл. Хахад замдаа тогтонгүй, нэрэдээ хүрэмэ зүжэг академическэ театраймнай коллектив табиха бээ гэжэ найданабди.

О. КУНИЦЫН,
искусство шэнжэлгын эрдэмэй кандидат.

«ДЕКАБРИСТНУУДАЙ ПОРТРЕДҮҮД» ГЭҺЭН ВЫСТАВКЭ

МОСКВА. Гүрэнэй А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ уран зурагай музейдэ «Декабристнуудай портредүүд» гэһэн выставкэ музейнүүд болон хубиин суглуулбаринуудһаа бүридхэгдэжэ эмхидхэгдэбэ. Декабристнуудай восстаниин 160 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ выставкэдэ уран зурагай, графикын, прикладной искусствын зохёол бүтээлнүүд болон дурасхаалта зүйлнүүд табигдана.

Шэтын острог, Петровско түрмэдэ байхадаа, Н. А. Бестужевай 1820-оод онуудай һүүл багаар, 1830-аад онуудаи эхээр зураһан декабристнуудай портредүүд выставкэдэ онсо һуури эзэлнэ. Эдэ портредүүдэй олонхинь И. С. Зильберштейнэй музейдэ бэлэг болгон үгэһэн хубиин суглуулбаринууд. Экспозициин хоморой шухаг хубинь — декабристнуудай үри һадаһантаһаа үе дамжуулан хадагалжа байһан зэр зэмсэгүүд, хубиин зооринууд, документнүүд болон номууд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: декабристнуудай үри һадаһад (зүүн гарһаа) Б. И. Еропкин, О. М. Анненкова, Т. В. Тизангаузен, В. Л. Педжио выставкын зал соо; декабристнуудай портредүүдые зураһан Н. А. Бестужевай автопортрет.

ТАСС-ай фотохронико.

Социалис оронуудаар

ВАРШАВА. Арадай Польшын хүнгэн промышленностиин эгээл томо предприятинуудай тоодо ородог «Кора» гэжэ эндэхи оёдолой фабрика мүнөө жэлдэ ороной худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ хубсаһа хунар урданайхиһаа гурбанай нэгэ хубяар олоор үгөө. «Корын» тамгатай эхэнэрнүүдэй субануудые, хүүртигүүд, платинууд магазинуудай тагууд дээрэ удаан хэбтэжэ байдаггүй. Мооднoор, һайн шанартай бүдөөр, һайнаар оёгдоһон хубсаһан ПНР-тэ болон тэрээнһээ холо гадуур, зэрэ тоодо Советскэ Союзда ехэтэ һаншаагдадаг.

Мүнөө жэлдэ эндэхи оёдолшод 1,8 миллион хэһэг платьи оёһон байна. Эндэ дотоодын ноосонүүдые хэрэглэн, предприятиие шэнэдхэн заһажа, шэнэ техникэ болон түхеэрэлгэнүүдые ашаглан хэрэглэжэ, иимэ амжалта туйлана. Ерэхэ жэлдэ эсхэлгын цехэй хүдэлмэри сүм шэнэлэгдэхээр түсэблэгдэнхэй. Электронико хэрэглэгдэдэг болохо. Хубсаһа эсхэгшын уялгые даажа абаха оньһон орёо түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлхэдэнь, бүд горитойгоор алмаха, хүдэлмэриин ашаг үрые ба шанарые һайжаруулха, энэ участогта хүдэлдэг хүнүүдэй тоое үсөөрүүлхэ арга олгохо зэргэтэй.

ПРАГА. Нове Замки хотодо оршодог «Электросвит» гэжэ тусхай шэглэлтэй предприятиин продукци гансал Чехословаки соогоо бэшэ, харин СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта һайн мэдээжэ юм. Тус предприятиин бүтээн гаргадаг 250 янзын светильнигүүд Советскэ Союзда, Польшодо, ГДР-тэ, Монголдо, Югославида, КНР-тэ, Кубада ба бусад олон оронуудта ехээр хэрэглэгдэдэг.

«Электросвидэй» коллектив түсэбтэ долоодохи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбые 102 процент дүүргэнхэй. 210 миллион кроной продукци гэхэ гү, али эндэ үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин 50-һаа дээшэ процентнь социалис оронуудта худалдаанда эльгээгдэдэг.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай тусхай шэглэлтэй «Интерэлектро» гэжэ уласхоорондын эмхиин хүдэлмэридэ «Электросвит» предприяти эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэр электротехническэ промышленностиин экономическа болон научно-техническэ асуудалнууд дээрэ хүдэлдэг юм. Ригын электролампын заводтой тус предприяти 12 жэлэй туршада харилсаа холбоотойгоор хүдэлжэ байнхай. Наймадахи түсэбтэ табан жэлэй туршада (1986 — 1990 онууд) Чехословакиин «Электросвит» предприяти хоёр шэнэ совет партнернуудтай — Москвагай ба Ереванай электролампын заводуудтай харилсаа холбоо тогтоохо юм.

(ТАСС).

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ дэшэлэнэй һүүлээр

«ДУТАГДАЛНУУДАА ДАРЫ УСАДХАХА»

Иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон шалгалтын материал газетымнай 1985 оной ноябриин 13-най (№ 262) номерто гараа һэн. Хориин совхозой Улаан-Одоной отделениин һүнэй комплексын Улаан булан шэмэглэгдээгүй, үбэлжэлгын үедэ хэгдэхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй, мүн тиихэдэ Анаагай совхозой 6 гүүртэдэ худагууд хүдэлнэгүй гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэл хэгдээ һэн. Тиимэһээ эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар юун хэгдээб гэһэн асуудалтайгаар Хориин районой хүтэлбэрилэгшэдтэ редакци хандаа.

КПСС-эй Хориин райкомой хүдөө ажахын таһагые даагша В. Галсанов иимэ харюу редакцида эльгээгээ:

«Танай газетэдэ бэшэгдэһэн статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байгаа.

Энэ статья Хориин совхозой парткомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ, дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар тусхай хэмжээнүүд абтаа. Улаан-Одоной һүнэй комплексын улаан булангай гэр заһабарилагдаа, уран гоёор шэмэглэгдээ. 1985—1986 онуудай үбэлжэлгын үедэ һаалишад хубиингаа, коллективэйнгээ социалис уялгануудые баталан абаа.

Анаагай совхоздо худагууд хүдэлгэгдэжэ, мүнөө үедэ совхозой бүхы малшадай байранууд уһаар хангагдаа».

АНХАРАЛ ТАТАҺААР

Декабристнуудай буһалгаанай болоһоор 160 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ М. Горькиин нэрэмжэтэ научна библиотекын фойе соо декабриин хуушаар түхеэрэгдээ бэлэй. Тэндэ дэлгэгдэһэн номууд, газетэнүүд харагшадай халуун анхарал татаһаар.

1825 оной декабриин 25-да Петербургын Сенатска талмай дээрэ буһалгаанда жагсаһан Россиин түрүү үзэлтэн хүбүүд тухай хөөрэһэн, тэдэнэй шүлэгүүд, уран зохёолнууд, декабристнуудай буһалгаанай удха шанарые шэнжэлһэн монографинууд эндэ үргэнөөр табигданхай.

Декабристнуудай Буряад оронда байхадаа хэһэн хэрэгүүд, эрэлхэг зоригтой һамгад тухайнь хөөрэһэн материалнууд эндэ мүн лэ бии.

Манай корр.

ТАСС ХИЛЫН СААНАҺАА

АСУУЛТЫН ДҮНГҮҮД

ТОКИО. Ясухиро Накасонэ гэгшые премьер-министрэй тушаалда дахинаа һунгахыень Японой диилэнхи олон хүнүүд буруушаана. Японой хүн зоной дунда үнгэргэгдэһэн асуултын дүнгүүд энээниие элирхэйлэн харуулба. Ороной хэдэн томо ехэ газетэнүүд, телекомпанинууд энээндэ хабаадуулагдаһан байгаа. Сэрэгэй гаргашануудые улам дэбэргэхэ, налог татабари дээшэлүүлхэ, социальна эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые, һомололгонуудые хороохо талаар Токиогой тусхай хараа шэглэлые асуултада хабаадагшад эрид буруушааһан байха юм.

Эмхилхы бүлэгөөрхид болон ээзэд баяшуул Японой хүдэлмэришэнэй хүдэлөөс хашаһан харшалһан ябадал профсоюзуудта нэгэдэдэг хүдэлмэришэдэй болон алба хаагшадай тоое эрид хороохо арга олгоһон байгаа.

ГОЛ ШУХАЛА АСУУДАЛНУУД ХЭЛСЭГДЭБЭ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр «Парламентаринар дэлхэй дээрэ гүрим тогтоохын түлөө» гэһэн уласхоорондын эмхиин президент О. Гримссонтой (Исланди) уулзаба. Генеральна секретариин түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, уулзалга дээрэ буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнууд, нэн түрүүн ООН-ой Генеральна Ассамблейн 40-дэхи сесси дээрэ баталагдан абтаһан ядерна туршалгануудые болюулха ба хорихо тухай тогтоолнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

ООН-ой бүлэгөөрхидэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, ядерна буу зэбсэг туршалгануудые хойшолуулашагүйгөөр болюулха, хорихо, мүн мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудай нэгэн тухай зохихо хэлсээ баталха тухай зорилгые уласхоорондын эмхиин хаража үзэжэ байһыень энэ асуудалые сесси дээрэ зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлбэ. Диилэнхи олонхиин дуугаар энэ тогтоол баталагдан абтаа, ниитэдэл США, Англи болон Франци буруушааһан байна. Энэ асуудал Генеральна Ассамблейн гол анхарал татана. Ушарынь юуб гэхэдэ, бүхы гүрэнүүдэй ядерна буу зэбсэг туршалгые хорёод байгаа һаань, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, тэдэниие нарижуулан һайжаруулхагүй, ондоо оронуудта дэлгэрүүлэн тараахагүй гэхэ мэтэ асуудалнуудые шиидхэхэ арга олгохо байна. Эсэсэй эсэстэ ядерна буу зэбсэгүүдые бүрин хүсэдөөр усадхаха арга олгохол.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулан саралгын энэ шухала шэглэлээр Советскэ Союзай гаргажа байһан хүсэл оролдолгонуудые уласхоорондын эмхи үндэрөөр сэгнэбэ. Ядерна туршалгануудые болюулха тухай асуудалаар Советскэ Союзай бүтэмжэтэй һайн хараа бодол уласхоорондын эмхиин бүхы гэшүүн-гүрэнүүдэй аша туһада харюусана гэжэ Индиһэ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Н. Кришнан ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

ОНСО ЯАРАЛТАЙ ЗАСЕДАНИ

КАБУЛ. Бахтар агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Министрнүүдэй Соведэй онсо яаралтай заседани эндэ боложо, ДРА-гай социальнo-экономическа хүгжэлтын шэнэ табан жэлэй түсэбэй проектые хаража үзэбэ.

НДПА-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРА-гай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. А. Кештманд заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, империализмын ба харгис хүсэнүүдэй афган арадта эсэргүү соносхогдоогүй дайн үүдхэжэ байгаашье һаань, контрреволюциин экономическа хашалта, харшалалта үүдхээшье һаань, үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлдэ национальна экономикын элдэб асуудалнуудаар горитой ехэ амжалтанууд туйлагдаһан байгаа гэжэ тэмдэглээ. Шэнэ түсэбтэ табан жэл (1986 оной мартһаа 1991 оной март хүрэтэр) тушаа хэлэхэ болоо һаа, бүхы продукциин хэмжээн 25 процентээр ургаха байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Промышленна продукци — 25 процентээр, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ 15 процентээр дээшэлхэ байна. Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэйхитэй жэшэбэл, национальна доход хоёр дахин ехэ болгогдохо юм. Байгаалиин газ, нүүрһэ олзоборилон абалга, электрын элшэ хүсэ, цемент, болон бусад зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ ургадхагдахэ.

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

КАБУЛ. НДПА-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРА-гай эб найрамдалай, һаналаа нэгэдэлгын ба хани барисаанай эмхиин түрүүлэгшэ Анахита Ратебзат, комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. С. Дзасохов түрүүтэй Азиин болон Африкын оронуудтай һаналаа нэгэдэлгын совет комитедэй делегацитай эндэ уулзаһан байгаа. Уулзалга халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ.

ДАХИНАА ХОЙШОЛУУЛАГДАБА

НЬЮ-ЙОРК. Долоон космонавтые һуулгаһан «Колумби» гэжэ замбуулиинай дайда соогуур ниидхүүлэгдэхэ онгосые январиин 9-дэ табиха ёһотой байһан һаа, дахинаа хойшолуулха гэһэн шиидхэбэри США-гай аэронавтика болон замбуулинай дайда шэнжэлхэ национальна управлени абаба. Флорида штадай Канаверал хушуундахи космодром дээрэ ниидхүүлэгдэхээр тодхогдон табигдаад байһан онгосын двигательнүүдэй нэгэниинь эбдэрхэй байба гэжэ мэргэжэлтэдэй элирүүлһэнэй һүүлээр иимэ шиидхэбэри абтаһан байгаа.

Эгээл түрүүлэн үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 18-да ниидхүүлэгдэхээр хараалагдаһан «Колумби» гэжэ замбуулинай онгосо техническэ эбдэрэлгэнүүдһээ, хангалтагүй сагай уларилһаа боложо, зургаадахияа хойшолуулагдаба бшуу.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

СЕЛЕНГИНСК hАЛБАРАН ХҮГЖЭНЭ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Селенгинск поселогто ехэ барилга хэгдэжэ, түхэл шарайнь улам болбосон түхэлтэй боложо байнхай. Эндэ үйлэдбэриин объектнүүд баригдахаhаа гадна, хүн зоной ажаhуудалайнь хэрэглэмжэ хангалгые hайжаруулха зорилготой байрын гэрнүүд, социально-ажаhуудалай байшангууд урган бодоhон байна.

— Бүхыдөө поселогтомнай арбан зургаан дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдажа, комбинадаймнай хүдэлмэрилэгшэдэй гэр бүлынхид нүүжэ ороо юм,—гэжэ Селенгинскын целлюлозо-картоной комбинадай ТЭЦ-эй хүдэлмэришэн, арадай депутадуудай районно Советэй депутат А. Яремчук хөөрэнэ. — Аптекэ, дүрбэн магазин, хэлхеэ холбооной байшан, спортивна зал болон тамаралгын бассейнтэй соёлой ордон ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэшэлэн тус бүридөө нэгэ мянган дүрбэлжэн метр талмай эзэлhэн дүрбэн теплицэ, гахай үсхэбэрилхэ комплекс ашаглагдаа. Тиигэжэ теплицэнүүдэй, гахайн комплексын ашаглагдажа эхилhэнhээ хойшо комбинадаймнай хүдэлмэрилэгшэдые, поселогой хүүгэдэй эмхи зургаануудые овощоор болон мяхаар хангалга hайжарhан байна. Нёдондо мянгаад центнер үгэрсэ, помидор, табан зуун шахуу центнер мяха хамhабариин ажахын комбинадта оруулhан байна. Гурбан зуун шахуу поршоонхо комбинадайнгаа хүдэлмэрилэгшэдтэ худалдаа. Тиигэжэ оронойнгоо Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубита оруулhан байнабди,— гэжэ А. Яремчук хөөрөө hэн.

1986 онhоо эхилhэн шэнэ табан жэлэй туршада мүн лэ ехэ барилга хэгдэхээр хараалагданхай. Жэшээлхэдэ, 11 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд, үхибүүдэй клуб, магазин, hүнэй кухни, 280 hууритай хүүгэдэй саад, 600 hурагшадай техническэ мэргэжэлэй училищи, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинат баригдаха ёhотой. Мүнөө hургуулиин байшан тухай асуудал ехэ шухала болонхой. Юуб гэхэдэ, эндэмнай юрэнхы эрдэмэй хоёр дунда hургуули бии юм. Тэндэ hурагшадай хоёр халаанда ээлжэлэн ерэдэгшье hаань, классуудынь хүртэнэгүй. Тиимэhээ 1 176 hурагшадай багтааха шэнэ hургуулиин барилга энэ табан жэлэй туршада хэгдэхэ ёhотой.

Жэлhээ жэлдэ урган hалбаржа байhан Селенгинск поселок шэнээр гараhан түсэбтэ табан жэл соо бүри үргэдэхэ, түхэл шарайнь улам гоё боложо, хүн зоноо баясуулха гэжэ найданабди.

Т. ТРЕТЬЯКОВА.

Кабанскын район.

ЗАНШАЛТА ДОЛООН ХОНОГ

Ивалгын хүдөө ажахын техникумэй «Хүдөө ажахые электрижүүлгэ» гэhэн отделенидэ залуу мэргэжэлтэдэй заншалта долоон хоног hаяхан үнгэргэгдэбэ. Энэ хэмжээ ябуулга Советүүдэй Бүхэроссин VIII съезд дээрэ ГОЭЛРО-гой түсэбэй баталагдан абтаhаар 65 жэлэй ойдо зорюулагдаа. Долоон хоногой туршада технологическа практикын дүнгөөр конференци, классна часууд, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалганууд, спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэhэн байна.

Залуушуулай бэлиг шадабари элирүүлхэ зорилготойгоор үнгэргэгдэhэн долоон хоногто хабаадаhан студентнүүд hайн бэлэдхэлтэй байhанаа харуулна.

Техникумэй дүрбэдэхи курсын hурагшадай дунда үнгэргэгдэhэн конкурсдо Түнхэнэй районой Харбяангуудай совхозой стипендиат А. Морхоев, Р. Цыбденов гэгшэд илаhан байна.

Залуу мэргэжэлтэд бултадаа шахуу «Бурятсельхозэнерго» нэгэдэлэй районно предприятинуудта хүдэлхөөр зууршалтануудые абаhан байна.

Б. БАТОРОВ.

Манай штатнабэшэ фотокорреспондент В. Плуттын буулгаhан фото-зураг дээрэ Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой эдир технигүүдэй станциин авиамодельнэ кружогой багша Александр Леонидович Унагаевай шабитаяа байхыень харанат. Энэ кружогто ябадаг эдир «уран гартан» уралан дархалалгын дүршэл шадабаритай болохоhоо гадна, оронойнгоо Агаарай флодой түүхэтэй, дэлхэйн авиациин hүүлшын түйлалтануудтай танилсадаг юм. hуралсалай нэгэ жэлэй туршада бүтээhэн самолёдуудай модельнүүдые эдир технигүүдэй выставкэдэ табидаг, мүн мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг юм.

СЭЛЭНГЫН РАЙОНДО

СОЁЛШОДОЙ ХАРГЫ ЗАМУУД

Сэлэнгын районой «Эрдэм» колхозой түб Үбэр-Зоохэй hууринай соёлой байшангай коллектив малшадые хангаха хүдэлмэриие бүри эдэбхижүүлжэ шадаба. Энэ коллективэй бүридэлдэ оронон библиотекын, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай түлөөлэгшэд, концертнэ бригада жабартай хүйтэн эдэ үдэрнүүдтэ ажахынгаа малшадай 5 буусада хүрэhэн байна.

Хотогор гэжэ газарта В. Д. Очиров, Энгэр-Туужала — Б. Д. Малатханов, Шулуута-Арада — В. Цыбиктаров гэгшэдэй толгойлhон хонишодой бригадын гэшүүд айлшадаа халуунаар угтаа. Тэдэнэртэ шэнэ номуудые, эд бараа автоклубайхид асаржа, захилнуудые абаа.

Үбэр-Зоохэйн соёлой байшангай директор Е. А. Цырендоржиевагай хүтэлбэрилhэн бригадын гэшүүд концерт наада табижа, хонгёо hайхан дуунуудаараа, уян хатарнуудаараа хонишодые баясуулаа. Үбэлэйнгөө амаралтада байhан нютагай дунда hургуулиин hурагшад тус концертдэ хабаадалсаа.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Үбэлэй hарануудта хүдөө ажахын олохон мэргэжэлтэд сүлөө орожо, мэргэжэлээ нарижуулан дээшэлүүлдэг гээшэ ааб даа. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй hуралсал Сэлэнгын райондо эхилбэ.

Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой hү hаалиин фермэнүүдые даагшанар Д. Д. Санжиева, А. Р. Эрдынеев гэгшэд Тульска областиин Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ошонхой. Орон соогоо суурхаhан тус колхозой бааза дээрэ hү hаалиин фермэнүүдые даагшанарай hуралсал эмхидхэгдэнэ. Тэндэ суглараhан мэргэжэлтэд «hүнэй промышленна үйлэдбэриин болон малай ашаг шэмые дээшэлүүлгын технологи» гэhэн асуудалаар hуралсал гарана. Тиихэдэ районой ахамад агроном Н. И. Брянский мэргэжэлээ дээшэлүүлгын курсада Новосибирск хото ошонхой. Районой хүдөө ажахын үшөө 8 мэргэжэлтэд республикын ниислэл Улаан-Үдэдэ hурана.

С. АЮШЕЕВ.

ТҮРЭЛ БАЙГААЛИДАА ДУРАТАЙГААР

Улаан-Үдэ хотын 50-дахи дунда hургуулиин лесничество 1976 оной ноябрь hарада эмхидхэгдэhэн юм. Тэндэ хүдэлхэ дуратай hурагшад нэн түрүүн ой модоной факультативта hуража, хэрэгтэй эрдэм мэдэсээ абадаг, зарим тэды дүй дүршэл, шадабаритай болодог гээшэ.

Биологиин багша Л. В. Колкова факультативай хэшээлнүүдые ябуулдаг. Октябрь haраhаа май хүрэтэр хүдэлдэг факультативта гол түлэб 7-дохи классай hурагшад ябадаг юм. Буряад орондо амидардаг ан амитад, шубуу шонхор, ой модон тухай асуудалнуудаар эрдэм мэдэсээ гүнзэгырүүлдэг, бэхижүүлдэг.

Мүнөө үбэлэй үедэ тэдэнэр гол анхаралаа шубуудта хандуулна. Хэмэл уурхай гэрхэнүүдые, хобтонуудые дархалжа, ой соо тодхоод, шубуудай хоолхо эдеэ тараана.

Эдир модо ургуулагшад ногооруулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээлхэдэ, 130 мянга гаран залуу нарhа, уляаhа ургуулжа, питомник соогоо hуулгаhан байна. Үхибүүд өөhэдынгөө hайн дураар 25 гектар талмай хуурай модо, мүшэрнүүдhээ, нобшоhоо сэбэрлээ. Нарhанай 200 килограмм борбооссгойнуудые суглуулаа.

Ой модо ургуулгын факультатив ажалай, оюун бодолой, патриотическа талаар hурагшадые хүмүүжүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэдэг.

М. БУЛДАКОВ.

УРАГШАТАЙГААР

Түнхэнэй ой модоной оньhожоруулагдамал ажахын коллектив үнгэрөөшэ жэлдэ урагшатайгаар хүдэлжэ гараhан байна.

Арадай үргэн хэрэглэмжын 560 мянган түхэригэй эд бараа үйлэдбэрилхэ түсэбтэ даабариiya нэгэ мянган түхэригөөр үлүүлжэ шадаа. Тиихэдэ тайрагдаhан материалнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө мүн лэ урагшатайгаар бэелүүлhэн байна.

Н. ДАШИЕВ.

Түнхэнэй район

— Манай районой ангуушад байгша оной агнууриин үедэ баян олзотой хүбшэhөө бусажа ерэбэ. Мүнөө районой ажахы ангай арhа, мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө 203 процент дүүргэжэ, абаhан уялгаяа сүм бэелүүлбэ, — гэжэ Баргажанай районой коопзверопромхозой ахалагша охотовед А. И. Бельков мэдээсэнэ.

БАЯН ОЛЗОТОЙ БУСАНА

Районой мэргэн ангуушад хамта дээрээ аяар 12 мянган хэрмэ, 175 булга барижа, абаhан уялгануудаа хэдэн дахин үлүүлhэн байна. Эрхим ангуушад Б. А. Яковлев, А. А. Ананьев, А. К. Щегловский гэгшэд илангаяа баян олзотой хүбшэhөө буужа ерэhэн байха юм. Тиихэдэ үйлэдбэриин участогуудай дундаhаа В. Е. Городецкиин хүтэлбэрилдэг hүбын агнууриич участок түрүү hуури эзэлбэ.

Ангуушад хэрмэ, булга, ондатра, бусад ан араатанай арhа тушаахынгаа хажуугаар, түрүүтэ ангуудые олзоборилжо, ехэ хэмжээнэй мяха, арhа тушааhан байна. Тиихэдэ хүдүү, хүрэ, hойр болон бусад тайгын шубуудай мяхан тушаагдаа. Мүн коопзверопромхозой хүдэлмэрилэгшэд намар, зунай hарануудта ой тайгаhаа алим жэмэс суглуулагшадhаа алирhа, гүлзөөргэнэ, үхэр нюдэ, hархяаг ехээр суглуулжа, абаhан түсэбтэ уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ шадаhан юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ ангуушадай тушааhан «зоолэн алтан» Эрхүүгэй ангай арhа тушаан абадаг баазада эльгээгдэжэ эхилбэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ИЛАГШАД ЭЛИРЖЭ ЭХИЛБЭ

«Сагаан тэргэ» үргэлжэлhөөр. Табан наадан hүүлээр түрүүлжэ ябаhан 3-дахи hургуулиин пионернүүд 14-дэхи hургуулиин эдир шатаршадта 1 : 5 гэжэ тоотойгоор шүүгдэжэ, гурбадахи hуурида түригдэшэбэ.

Мүн энэ үедэ Октябрьска районой 25-дахи, Железнодорожно районой 14-дэхи hургуулинууд Ивалгын районой командатай уулзажа, тус тустаа 5 : 0, 41/2 : 1/2 гэжэ тоотойгоор илаба. Тиигэжэ эдэ хоёр команда адли 17,5 очкотой боложо, түрүүшын хоёр hуури хубаалдаад ябана. Тэдэниие үшөө hүүлшын хоёр тур хүлеэнэ. Тэндэ эсэсэй үрэ дүнгүүд элирнэ ааб даа.

Хубиин түрүү hууриин түлөө тэмсэлдэ 1-дэхи хюлгэ дээрэ Д. Хабитуев абажа боломоор 6 очкоhоо 4-ые абаад түрүүлжэ ябана. Удаань И. Тулохонов (14-дэхи hургуули) ба В. Василенко (Закаменск) гурба-гурбан очкогой зэргэ дабшана. 2-дохи хюлгэ дээрэ В. Ильин (3-дахи hургуули) 5-hаа 5-ые абанхай, бэшэнhээ холо уридлана. Гурбадахи хюлгэ дээрэ хүбүүдтэй хамта наадагша Оксана Сурикова (25-дахи hургуули) мүнөө нааданда амжалта түгэс тогложо, 5-hаа 4,5 очко абанхай. Дүрбэдэхи хюлгэ дээрэ Д. Соболев (25-дахи hургуули) 5-hаа 5-ые абаад, түрүүлжэ ябана. Басагад сооhоо В. Самбуева (14-дэхи hургуули) 4 очкотой түрүүлнэ.

Л. ГАРМАЕВА,
«Сагаан тэргэ» гэжэ республиканска клубай штабай түрүүлэгшэ.

ХЭН ХААНА ОШОХОБ?

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ хотын ажалшад олоороо ерэжэ, слүүр дээрэ сэнгэхэ, hолжорхо юм. Стадион үдэрэй 12 часhаа үдэшын 8 час болотор нээлтэтэй байдаг. Мүн авиационно заводой, «Спартак» бүлгэмэй стадионууд дээрэ ажалшад олоороо сугларжа, сэбэр агаарта ирагуу хүгжэм доро амарха, hолжорхоор хараалагдана. Стадионууд дээрэ буфет хүдэлхэ юм.

Нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр эдир хүбүүд, басагадай дунда «Труд» бүлгэмэй түбэй советэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлхөөр хараалагдана. «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд үйлчилэй станцида комсомолой-профсоюзай шанда хүртэхын түлөө санаар урилдаа үнгэрэхэ юм. Мүрысөөн үдэрэй 12 часhаа эхилхэ.

Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд мүнөөдэр хүдөө ажахын институдай студентнэр, багшанарые түсхай автобусоор Хяагтаир аяншалхыень абаашаба. Мүн хотын нэгэ бүлэг ажалшад Москва, нүүдэүүлынь Петровск-Забайкальск хотонуудтай танилсахаяа ая замда мордобо.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Январиин 12-hоо 18 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Сасуутан». 10.25 — «Спортлотогой» 2-дохи тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Ургамалай аймаг». 13.20 — Мультфильм. 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — Хүүгэдэй энеэдэ зугаанай «Ералаш» киножурнал. 15.15 —Телеочерк. 15.55—«Голубая чашка» — уран hайханай фильм. 16.55 — Уласхоорондын конкурснуудай лауреат С. Бунин фортепиано дээрэ наадаха. 17.50 — «Мультипликаци тухай онтохонууд». 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Фильм-концерт. 20.25 — «Ушаралта фильмүүдэй экран». «Золотая речка». 22.00 — «Время». 22.30 — «Такая большая любовь». — фильм-концерт. 23.25 — Футболоор эдиршүүлэй уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй болон США-гай суглуулагдамал команданууд. 00.05 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.15 — «Своя земля» — уран hайханай фильм. 10.45 — Баримтата фильм. 10.55 — «Эжын hургуули». 11.25 — В. Лобанов. Оркестртэй хамта виолончели дээрэ наадагдаха концерт. 12.00 — Карелиин телевидениин программа. 12.55 — «И это все о нем». 2-дохи сери. 14.10 — «Ород хэлэн». 14.45 — «Пионерия». киножурнал — 21-дэхи армии... дай уулзалга. 16.10 ... рамдал ба залуушу... Э. Кодаи. Хүгжэм... амитадай аймагта». ... болоор эдиршүүлэй... дын мүрысөөн. ФРГ... Бельгиин суглуула... манданууд. 18.35 ... хүгжэмтэ зохёолну... hээ». 19.30 — А. ... трагединүүдhээ 20.05 — Баримтата ... 20.30 — Опереттын ... дай концерт. 21.00 ... нойрсогты, багашу... Спортивна дамжуу... Баримтата фильм. 2... мя». 22.30 — «Васил... — уран hайханай ф...

ПОНЕДЕЛЬНИК, 13.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.50—«Долоон хоногой спорт». 10.20 — Мультфильм. 10.35 — «Василий Суриков» — уран hайханай фильм. 12.05 —Балетэй залуу артистнуудай концерт. 12.35—Баримтата фильм. 13.05 — Шэнэ hонин. (13.10 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35—Баримтата фильм. 16.20 —Ф. Шопенэй нэрэмжэтэ пианистнуудай уласхоорондын XI конкурсын лауреат Миче Кояма (Япон) наадаха. 17.00 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». 17.30 — «Эжын hургуули». 18.00 — «Хүн ба эрдэм-техникын хүгжэлтэ, дэбжэлтэ». 18.30 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 19.00 — «Эдэ үдэрнүүдэй почто». 19.30 — «Гуслиин абяан» зэдэлнэ. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Нарин сэмбын комбинадта хүдэлмэриин газарнуудые тодорхойлон сэгнэлгэ. 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.55 — Литвагай ССР-эй ород драмын театрай «Доходное место» гэжэ фильм-зүжэг. 22.00—«Время». 22.35 — Фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — А. С. Пушкин. «Евгений Онегин». 10.05—Баримтата фильм. 11.05 —СПТУ-гай hурагшадта. Обществоведени. 11.35, 12.45 — Ботаника. 6-дахи класс. 11.55— Баримтата фильм. 12.15—Ород хэлэн. 13.10 — «Багшада — хүгжэмэй хэшээл». 14.10 — Совет уран зохёолшод В. И. Ленин тухай. 14.40 — Компьютер hургуулиин класста. 15.10 —И. Ильф Е. Петров хоёрой зохёолнуудай хуудаhануудаар. 16.05 — Гандбол. Кубогуудта хүртэгшэдэй кубок. Эхэнэрнүүд. «Старт» (Братислава) — «Автомобилист» (Баку). 16.40 —Шэнэ hонин.

Улаан-Удэ. 18.00— Ц-Б. Бадмаев, Ц-Ж. Жи... рой шүлэгүүд дэ... лагдаhан дуунуу... Мультфильмүүд. ... ряадай АССР-эй ... нуудай холбооной ... пленумэй Түнхэн... үнгэргэгдэhэн туха... Соносхолнууд. очерк.

Москва. 20... фильм. 20.25—«До... гой спорт».

Улаан-Удэ. 20.55 ... тэ забhарлалга.

Москва. 21.00 нойрсогты, багашу... —«Элүүр энхэ бай... «Время». 22.35 — ... мюзик-холле» — ... най фильм.

ВТОРНИК, 14.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар». 10.15 —«Доходное место» —фильм-зүжэг. 12.50 —Шэнэ hонин. (12.55 хүрэтэр). 15.15—Шэнэ hонин. 15.35 —Баримтата фильмүүд. 16.25 Александр Гринтэй уулзалга. 17.10 —«Урда Африка: эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэл» —телеочерк.

Улаан-Удэ. 17.45—Мультфильм. 17.55 —Шэнэ hонин. (буряадаар). 18.10 —«Саян» программа. 18.50 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа. 19.10 — Үбэлэй hарануудта малшадые комплекснор хангаха талаар Мухар-Шэбэрэй районой арадай депутадуудай Никольскын хүдөөгэй Советэй үүсхэл тухай.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —КПСС-эй XXVII съездые угтуулан. Азербайджанай ССР-эй телевидениин программа. 22.00 —«Время». 22.35—«Далекое небо» — уран hайханай фильм (Югослави). 23.45 — — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Үдэшын концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9,35, 10.35 — Физикэ. 10-дахи класс. 10.05, 13.55 — Француз хэлэн. 11.05 — М. А. Римский-Корсаковой. «Снегурочка» оперо. 11.35 —«Шатарай hургуули». 12.10—В. Скотт. Ажаябадалайнь ба зохёохы ажал ябуулгынь хуудаhанууд. 13.10 — Баримтата фильм. 13.25 — Н. А. Некрасов. «Размышления у парадного подъезда». 14.25 — XVII зуун жэлэй ородой искусство. 15.10 — А. С. Пушкинай театр». 15.55 — Баримтата фильм. 16.45—Шэнэ hонин.

Улаан-Удэ. 18.50 — Баримтата фильм.

Москва. 17.45 — Концертын залда — hурагшад. 19.25 — Баримтата фильм. 19.30 — «Оружейник Федо... римтата фильм.

Улаан-Удэ. 19.4... аха нүхэсэлэй ... очерк. 20.05 — «Т... заводой арбан нэг... тэ табан жэлэй дү... —Соносхолнууд.

Москва. 21.00 нойрсогты, багашу... «...16 хүрэтэр б... дээшэ наhатайшуу... «Время». 22.35 ... фильм. 23.05 — «С... вальсом» — фи... 24.00 — Футболо... лэй уласхооронды... СССР-эй 1-дэхи, ... луулагдамал кома...

СРЕДА, 15.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Үхибүүдтэ —ангуудай гүлгэд тухай». 10.15 — «Далекое небо» — уран hайханай фильм. 11.20 — «Ургамалай аймагта». 12.05 — «Только в мюзик-холле» — уран hайханай фильм. 13.10 —РСФСР-эй габьяата артистка Л. Рюмина дуулаха. 13.40 — Шэнэ hонин. (13.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25 — «Экран ханинарые уулзуулна». Анда болохо СССР-эй Хакасай автономито область — Монголой Урда-Гобиин аймаг. 17.10 — «Хүдэлмэриень хангалтагүй дээрэ сэгнэхэ». 17.45 — Бүмбэгэтэй хоккейгээр нүхэд ёhоной уласхоорондын уулзалга. Швециин ба СССР-эй суглуулагдамал команданууд. 18.30 — КПСС-эй ЦК-гай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 19.30 —«Арадай аялга дуунууд». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Удэ. 20.00 —Арадай хиналтын экран. 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50— «Иван Бабушкин» — дүрбэн серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35 —«Иван Бабушкин». 2-дохи сери. 23.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Гүрэнэй армян арадай дуунай ансамблиин концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 10-дахи класс. 10.05, 14.00— Немец хэлэн. 11.05 — Астрономи ба космонавтика. 11.35, 12.40 — А. М. Горький «Детство». 12.05 — «Эжын hургуули». 13.10 —Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 13.40 — Ботаника. 6-дахи класс. 14.30 —Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 14.50 — «А. С. Пушкинай театр». 15.35 — «hурагшадта — физиологи ба ариг сэбэр тухай». 16.05—«Поэзи». В. Хлебников. 17.05 — Шэнэ hонин.

Улаан-Удэ. бусын хуби заяа... 18.45 — «Таанадта, ... нууд болон полити... нууд». 19.05 — М... но театрай дуу... маа дуулаха. 19.5...

Москва. 20.00 фильм. 20.10 — Ба... богуудта хүртэгш... Эрэшүүл. «Хуаент... —ЦСКА.

Улаан-Удэ. 20.50 ... нууд.

Москва. 21.00 нойрсогты, багашу... Баримтата фильм. ... дой хүгжэм. 22.0... 22.35 — В. Катаев. ... ник — день тяже... зүжэг.

ЧЕТВЕРГ, 16.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — «Иван Бабушкин». 1-дэхи, 2-дохи сери. 11.55 —«Эб найрамдал ба залуушуул». 12.30 — «Понедельник —день тяжелый» — теле-зүжэг. 13.40 —Шэнэ hонин. (13.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35— Баримтата фильмүүд. 16.25 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 16.55 — А. Сурковой шүлэгүүд. 17.40 —«Шатарай hургуули». 18.10 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». 18.55 — «Сүлөө сагай байгууламжые нарижуулха».

Улаан-Удэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Удэ. 20.00 — «Хэлэhэн үгэеэ хэрэгээрээ баталха». КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь П. А. Чукаев дамжуулгада хабаадаха. 20.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.55 — «Иван Бабушкин» 3-дахи сери. 22.00— «Время». 22.35 — «От колыбели — на всю жизнь». Телефильмүүдэй бүхэсоюзна XI фестивалиин шанда хүртэhэн фильм (Киев). 23.25 — Багахан концерт. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — 10.35—Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 10.05, 13.55 — Испан хэлэн. 11.05 — А. М. Горький. «На дне». 11.35, 12.45 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 11.55 —Баримтата фильм. 12.15 — гэр бүлэ ба hургуули. 13.05— Ф. М. Достоевский. «Преступление и наказание». 13.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 14.30 — «Парти тухай хөөрөөнүүд». 15.15 — В. Астафьевай зохёолнуудай хуудаhануудаар. 16.00 — Баримтата фильмүүд. 16.50 — Шэнэ hонин.

Улаан-Удэ. 18.20 — Баримтата фильм. 19.20 — Соносхолнууд.

Москва. 19.3... вам улыбку» — ... фильм.

Улаан-Удэ. 19... очерк.

Москва. 20.00 ... фильм. 20.20 — ...

Улаан-Удэ. 20.2... тэ забhарлалга.

Москва. 21.00 ... нойрсогты, багаш... Композитор Г. М... хёол бүтээлнүүд... «Время». 22.35 ... желаний» — ур... фильм. 23.20 ... фильм. 24.00 — ... эдиршүүлэй уласх... рысөөн. СССР-эй ... дохи суглуулагд... данууд.

ПЯТНИЦА, 17.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 9.45 — «Концертын залда—hурагшад». 10.25—«Иван Бабушкин» 3-дахи сери. 11.30 — «Шамдаа дуу бэлэглэнэб». 12.05—«Предел желаний»—уран hайханай фильм. 13.25 — Шэнэ hонин (13.20 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35—Баримтата фильмүүд. 16.20 — «Ород хэлэн». 16.55 — «Эрмитажай байшан».

Улаан-Удэ. 17.25 — Шэнэ hонин (буряадаар). 17.40—Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 17.55 — «Чудеса в Гарбузянах»—үхибүүдтэ фильм.

Улаан-Удэ. 19.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Шиидхэгдэхэ асуудалнууд, бэрхэшээлнүүд, шиидхэбэринүүд. 20.45 — З. Кодаи. Виолончели болон фортепиано дээрэ наадагдаха сонатина. 20.55—«Иван Бабушкин». 4-дэхи сери. 22.00 —«Время». 22.35 — «Хабаяа туршая, басагад». 00.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.05—Англи хэлэн. 11.05 —СПТУ-гай hурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.35—Физикэ. 8-дахи класс. 12.05 — М. Дудинай шүлэгүүд. 12.35—«Служебный роман» 1-дэхи, 2-дохи сери. 16.15—Баримтата фильм. 17.15—Шэнэ hонин.

Улаан-Удэ. 17.20 — Хүгжэмтэ забhарлалга.

Москва. 17.25 — Арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. (Шэтэhээ дамжуулагдаха).

Улаан-Удэ. 17.55 — Мультфильмүүд. 18.55 ... АССР-эй габьяата... Аюрова дуулаха.

Москва. 19.30 ... ансамбль дуулаха...

Улаан-Удэ. 19... очерк. 20.05—«Та... дээр». 20.35—Кин...

Москва. 21.00 нойрсогты, багаш... Баримтата фильм ... реттын артистнуу... 22.00—«Время». ... тельство о бедно... hайханай фильм. ... кейгээр СССР-эй ... ЦСКА — «Спарта...

СУББОТО, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 —Н. Паганини. Скрипкэ ба гитара дээрэ наадагдаха сонатанууд. 10.05—Түрэлхидтэ тележурнал. 10.35 — «Буратиногой выставкэ». 11.05—«Элүүр энхэ байлга». 11.50—«Иван Бабушкин» 4-дэхи сери. 12.55—«Бултанда ба хүн бүхэндэ». 13.25— «Поэма о любви» — фильм-зүжэг. 15.35—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.50—Калинин хотын зурагай галерей. 16.20 —«Ан амитадай аймагта». 17.20 —«Хани харилсаан». 17.50 — Александр Блогой шүлэгүүдые РСФСР-эй арадай артистка А. Демидова уншаха. 18.05—Концерт. 20.00—«План убийства в шахте», «Оковы для убийц»— уран hайханай фильмүүд. 22.00 —«Время». 22.35 — «Субботын үдэшэлэн» — хүгжэмтэ программа. 00.05—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 10.30—«Манай саад». 11.00 — Үхибүүдтэ хүгжэмтэ дамжуулга. 11.30 — «Словенскын булагууд». 12.05 — «Ургамалай аймаг». 12.50— «И это все о нем» 3-дахи сери.

Улаан-Удэ. 13.55 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 14.10—Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной театрай уран зураашадай секцинүүд... тээлнүүд тухай.

Москва. 14.55 — байшачгай Колон... жэмтэ дамжуулга... панорама. 18.45 ... фильм. 18.55—Фу... шүүлэй уласхоор... сөөн. Бельгиин ... суглуулагдамал ... 19.35 — Баримта... 20.05—Арадай ... зэдэлнэ. 20.30— ... Игорь Петрухин... церт. 21.00—«А... согты, багашуул... хангалтама эм ... 21.30 — Арадай ... нуудэй «Народны... кестрэй концерт... мя». 22.35 — «О... hайханай фильм... лоор эдиршүүлэ... дын мүрысөөн. ФРГ-гэй суглуу... манданууд.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Социалис мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Ажалда харюусалгатайгаар хандаха» — Г. Бимбаевай түрүү, бэшэг. «Амжалта юрын үдэрнүүдтэ туйлагдадаг» — Ал. Субботиной репортаж. Хониной түл абалгын урдатээ. «Хуушан ёhоороо» — С. Убеевэй статья.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Багахан тосхонуудай ерээдүй». — Н. Игумновай статья. «Ой модондо гамтайгаар хандаха» — Н. Шелковниковой статья. «Машинануудай мини гүйлгые зайсуулха» — З. Шамколовичой статья.

Гурбадахи хуудаhанда. Редакциин почто. «Хилээмэн алтанай сэнтэй» — Н. Федоровой статья тушаа hанамжа. «hанаа амар байхада» — М. Хензыхеновэй статья. «Голодоhо гаргаха эрхэ хэн үгэнэб?» — Е. Костюченкын тайлбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Нулевой класста» — Т. Ивановагай репортаж. «Үхибүүд эб найрамдал тухай зурагуудые зурана» — Н. Рыжковагай корреспонденци. Хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүд.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД, ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-52-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-96, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-00325. Заказ № 10. Индекс 0464